

Cimblora

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA
Főszerkesztő: BENEDEK ELEK.



TARTALOMJEGYZÉK:

Cimkép: *Sikerül-e a pótvizsga?* – Benedek Elek verse: *A legszebb muzsika.* – Benedek Marcell: *Az unokák kenyeret keresnek. Vigjáték.* – Reisman Irma: *Szeptember elején.* Vers – *Hibi-Habóka.* Mese. Irta és rajzolta Gulyás Károly. – Alphonse Daudet – Nánay Béla: *A Semillante pusztlása.* (II. rész). – Tamás érdeklődik: *A tengerrengésről.* – O. Carpsida Jenő: *A nóta.* Vers. – Hasznos szórakoztató: *Kísérletek a gyertyával.* Irta Jani bácsi. – Rácz Imre: *Édesanyám.* Vers. – Nánay Béla: *A plagizátor.* Elbeszélés. – *A javíthatatlan.* Képes tréfa. – *Fejtörő.* – *Elek nagyapó üzeni.* – Mellékleten: Kertész Mihály: *Szökés a teknőben.* (Két kikapott diák kalandjai a Tiszán?) ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○



A Cimborát a Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó rész-
vénytársaság, Szatmár, adja ki. ○○○○○○○○○○

A Cimborát Kisbaczonban Benedek Elek nagyapó szerkeszti,
leveleit, rejtvénymegfejtéseit az ő címére küldjétek.
Elek nagyapó pontos címe: Batani-mici (Kisbaczon), utolsó
posta Batanii-Mare (Nagybaczon) Háromszék megye. ○○○

A Cimborát úgy rendelhetitek meg, ha levelező-lapot irtok
Szatmárra, a Cimbora kiadóhivatalának, amelyben kéritek a
lap megindítását. Ugyanakkor postautalványon küldjétek be
egy negyedévi előfizetési díjban 50 leut. ○○○○○○○○

A Cimborát csak az az előfizető kaphatja állandóan és pon-
tosan, aki az előfizetési díjak pontos beküldéséről gondoskodik.

A Cimborából szívesen küldünk bárkinek és bárhová mu-
tatványszámot. Aki még nem ismeri Elek nagyapó pompás
gyermeklapját, kérjen tőlünk mutatványszámot és mi ingyen
azonnal küldünk is. ○○○○○○○○○○○○○○○○

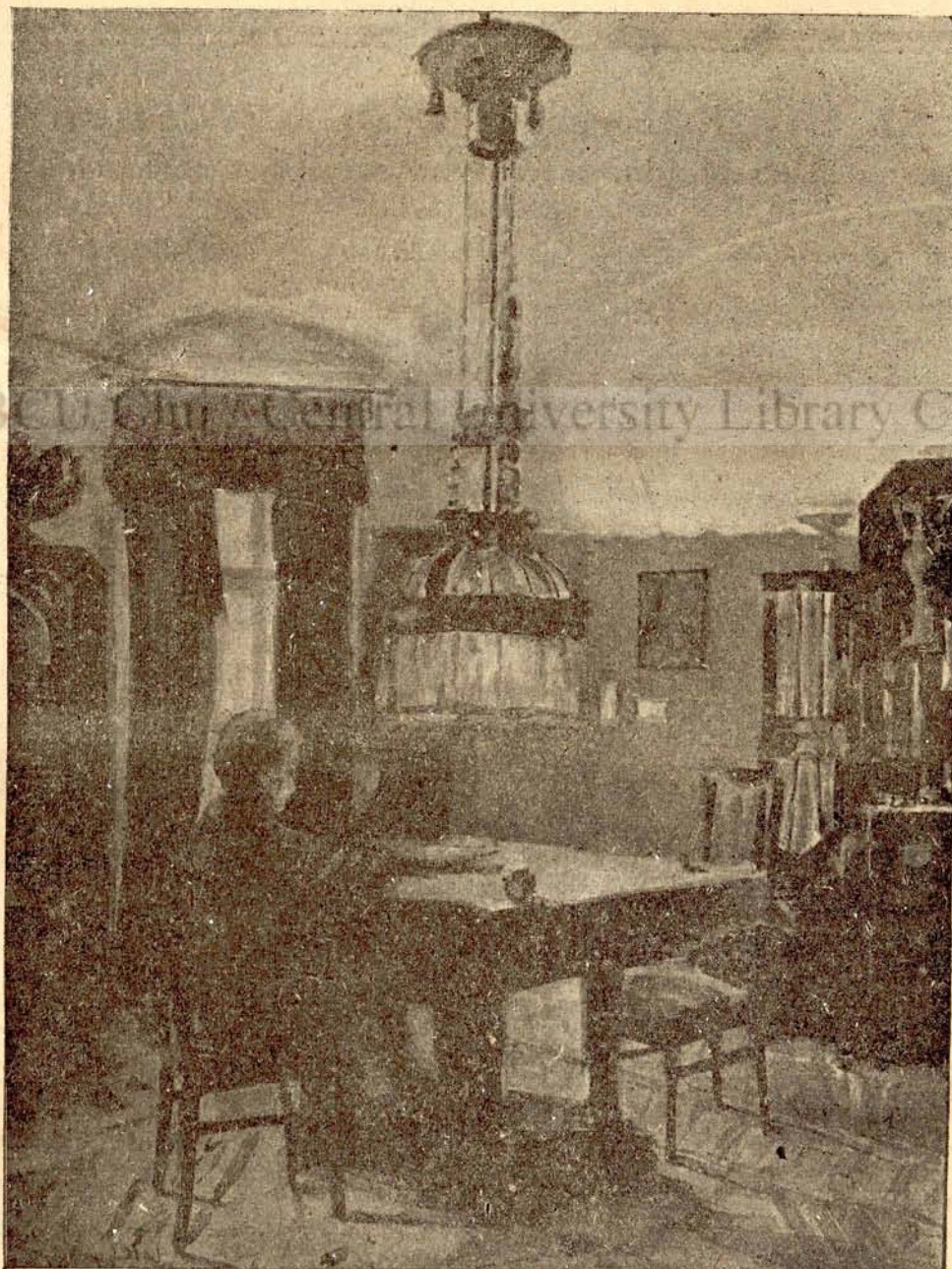
A Cimbora hetenként, vasárnap, husz oldal terjedelemben
jelenik meg és benne minden olvasó megtalálja a maga olvas-
mányát. A Cimbora apró elemisták számára éppen úgy közli
a maga meséit, verseit, humoros elbeszéléseit, mintahogy gon-
doskodik a nagyobb diákok és diák-leányok olvasnivalójáról
is, akik részére regényeket, ismeretterjesztő cikkeket, komo-
lyabb tárgyú elbeszéléseket közöl. ○○○○○○○○○○○○

A Cimborát szeressétek, olvassátok, terjesszétek

A Cimbora előfizetési ára Románia területén negyedévre
50 leu, félévre 100 leu, egész évre 200 leu; Csehország terü-
letén negyedévre 10, félévre 20 és egész évre 40 csekkorona.

CIMBORA

30. GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.
Főszerkesztő: BENEDEK ELEK



Sikerül-e a pótvizsga? Ezen tündök Tót Miska.

A legszebb muzsika.

— Irta: BENEDEK ELEK. —

Bűg a cséplőgép mélán, csendesen,
Ömlik belőle piros buzaszem.
Hajnalba kezd s estig meg nem áll,
Mélábús hangján folyton muzsikál, —
Oh, milyen szépen muzsikál!

Milyen egyhangu, s milyen szép zene!
Nem tud a lelkem betelni vele.
Nézd, mit művel ez az otromba gép:
Mélábús dalán felvidul a nép!
A nép, az Istenadta nép!

Hallgass, hegedű, hallgass, zongora,
A cséplőgépnek van most a sora.
Hol a hangszer, amely versenyzene?

Amely dalolva buzát öntene?
Szép piros buzát öntene?

Mikor magot hint földbe a magyar,
Aján elnémul mindenféle dal.
S im, mélabúsan mit elhint a nép,
Dalolva adja vissza most a gép,
A gép, ez az otromba gép!

... Bűg a cséplőgép mélán, csendesen,
Ömlik belőle piros buzaszem.
Ugy elmerengnek méla dallamán,
Míntha csak népünk dalát hallanám, —
A bús magyar dalt hallanám!

(Kisbaczon.)

Az unokák kenyeret keresnek.

avagy: „nadselü gondolat“ nélkül nem lehet boldogulni.*

— Irta: Benedek Marcell. —

SZEMÉLYEK:

Laci)	Szlovacsek Teofil.
Duci)	Elek nagy- Eulália kisasszony.
Andris)	apó unokái Cincuska) leányai.
Öcsike)	Pincurka)

(A színpadon három kis asztalka van félkörben felállítva, mindegyik mögött és mellett egy-egy szék. A hátuk mögött egy-egy talphoz erősített rúd, amelyre később táblát akasztanak. A függöny felgördülésekor három fiú áll a színpad elején. Mindegyiknek hóna alatt könyvek, irások és egy-egy kemény papírból készült tábla.)

I. JELENET.

Laci, Duci, Andris.

Laci: Jó lesz, ha gyorsan kiakasztjuk a cégtáblákat és mindenki elfoglalja a helyét.

Andris: Bizony, mert mindjárt három óra lesz s a hirdetésünkben az volt, hogy akkor kezdődik a hivatalos óra.

Duci: Már pedig az én intézetemben a pontosság a fő. Gyorsan válasszon mindenki helyet magának.

Andris (hirtelen a középső asztalhoz rohan és lecsapja rá a nála levő holmikát): Én ezt a helyet választom.

Laci: Persze, az uzsorások mindig a legjobb helyet választják.

Andris: Kérlek, a bankok mindenütt a város középpontjában vannak. (A rudra akasztja a táblát és olvassa, ami nagy betűkkel rá van írva:) Benedek András bank- és váltóüzlete!

Duci: Hát akkor én itt a jobboldalon ütöm fel a sátorlámát. (Ugy tesz, mint Andris. Olvassa:) Lengyel Dénes magán tan- és nevelőintézete.

Laci: Szóval, nekem a baloldal marad. Mindegy, a szív ugyanis a baloldalon dobog és nekem szívekkkel lesz dolgom. (Ugy tesz, mint a

* Ezt a kis bohóságot az „igazi“ unokák adták elő Kisbaczonban, Elek napján, sok egyéb bohóság között. Most kiadom a Cimboraiban, hadd mulassanak rajta a többi unokák is.

másik kettő. Olvassa:) Benedek László házasságközvetítő intézete.

Andris: Gyerekek, lépéseket hallok.

Laci: Vajjon melyikünkhöz jön az első kuncsaft?

(Mind izgatottan rendezkednek az asztalon. Laci arcképeket, leveleket, Andris üzleti könyvet, lejekeket és koronákat, Duci könyveket, füzeteket és egy pálcát készít elő. Közben az ajtó felé néznek.)

II. JELENET.

Előbbieket, Öcsike (meztláb penderedik be a szobába.)

Öcsike: Hát ti mit csináltok itt?

Mindhárman: Oh, jaj!

Öcsike: Na, nem feleltetek?

Andris: Most már muszáj mindent megmagyarázni neki.

Duci: Hát hallgass ide, Öcsös! Tudod, hogy milyen nehezen keresik a pénzt a szüleink, hát mi elhatároztuk, hogy magunk is valami kereset után nézünk. En iskolát nyitok, Andris bankár lesz, Laci pedig házasságközvetítő intézetet alapít.

Öcsike: Házasságközvetítő intézetet? Hát az mi?

Laci: Azt ilyen kis fiúk még nem értik.

Öcsike: Majd beléd boxolok mindjárt, csak mond nekem még egyszer, hogy kis fiú vagyok!

Duci: A hivatalos óra után boxolhatsz, amennyit akarsz, de most szedd az irhádát, mert mindjárt jönnek az emberek.

Öcsike: Ugy, szedjem az irhámát? És ha szabad kérdezni, miért nem szóltatok nekem erről semmit?

Andris: Mert te ugy sem értesz az üzlethez.

Duci: Egy második elemista nem taníthat az én intézetemben.

Laci: Hiszen azt sem tudod, mi az a házasságközvetítő.

Andris: Legfeljebb nadselü gondolatokat árulhatnál.

Öcsike: Nadselü gondolatokat? No, megálljatok csak. Majd megtanítalak én, hogy nadselü gondolat nélkül nem lehet boldogulni.

Duci: Menj már, ha mondom.

Laci: Menj! Menj! Lépéseket hallok.

Andris: Akkor tegyünk úgy, mintha nagyon el volnánk foglalva. Az is az üzlethez tartozik. Apu is mindig úgy tesz, azért megy olyan jól neki.

(Mindhárman elmerülve lapozgatnak, Öcsike ezalatt hátul óvatosan kicseréli a cégtáblákat, Laciét odateszi Duci mögé, Duciét Andris mögé, Andrisét Laci mögé.)

Öcsike: Igy ni! Most sok szerencsét kívánok az üzlethez. Megyek vissza az istállóba. (El.)

III. JELENET.

Előbbie. Szlovacsek Teofil.

Szlovacsek (jön, körülnéz, meglátja a banktáblát Laci feje felett, odamegy): Jónapot kívánok. Szlovacsek Teofil vagyok.

Duci: Disznóság! Ennek van a legnagyobb szerencséje!

Laci: Van szerencsém. Mivel szolgálhatok? Fiattal? Öreggel?

Szlovacsek: Hehehe! Én ugyan fiatalokat hoztam, de szeretném, ha ilyen öreg bankókat adna helyettük. (Tárcát vesz elő.)

Laci: No, no, kérem, a bankók csak azután jönnek, előbb tessék választani.

Szlovacsek: Hehehe. Ugy áll a dolog kérem, hogy én már választottam. Van egy szép menyasszonyom Csehszlovákiában...

Laci: Van menyasszonya? Hát akkor miért jön ide?

Szlovacsek: Érdekes! Ilyet még nem hallottam. Szeretnék elutazni a menyasszonyomhoz.

Laci: Szerencsés utat!

Szlovacsek: De az utazáshoz pénz is kell!

Laci: Hallja, ez már mégis csak szemtelenség! Nem elég, hogy nélkülem házasodik, még utiköltséget is én adjak magának?

Szlovacsek: Barátom! Maga meg van örülve! Csak nem fogok magától tanácsot kérni, hogy kit vegyek feleségül? Azért jöttem, hogy a pénzemet...

Laci: Rajtam ugyan ne keresse a pénzét.

Szlovacsek: De kérem...

IV. JELENET.

(Eulália k. a. ezalatt bejött és pukkerlizva megállt Duci előtt.)

Duci: Csend legyen. Ne zavarják a beiratást.

(Innen kezdve Laci és Szlovacsek közt némajáték folyik. Szlovacsek heves mozdulatokkal magyaráz valamit. Laci arcképeket mutogat neki.)

Eulália: Jónapot kívánok, igazgató ur!

Duci: Jónapot. Beiratkozni jött?

Eulália: Igenis kérem. Elhoztam az arcképet, meg a keresztleveletem.

Duci: Az arcképére nincs szükségem.

Eulália: Nincs? Én azt hittem, hogy ez a legfontosabb.

Duci: Minek nézi maga az én intézetemet? Hol vannak a bizonyítványai?

Eulália: Hát azokra is szükség van?

Duci: Azt hiszi, hogy az ovodából mindjárt idejöhet? Hány osztályt végzett?

Eulália: Csak két polgárit kérem, mert a harmadikban olyan igazságtalanok voltak hozzám a tanárok... Direkt pikkjük volt rám.

Duci: Ismerem már az ilyesmit. Jegyezze meg, hogy a tanár sohasem igazságtalan...

Eulália: De mondom kérem, hogy direkt pikkjük volt rám...

Duci: Hallgasson! Pikk nincs a világon! Már Kálmán király törvényben mondta ki, hogy: De iccis quae non sunt...

Eulália: Pardon, kérem nem értek tótul.

Duci: Szóval, ha elhozza a bizonyítványait felveszem a harmadikba!

Eulália: De kérem szépen, ha több osztály van én inkább az elsőbe szeretnék iratkozni, nem bánom, ha drágább is egy kicsit, a papuskám minden áldozatra hajlandó.

Duci: Megbolondult? Az első osztályba?

Eulália: No igen, kérem, mert rólam mindenki azt tartja, hogy első osztályu parti vagyok. A papuskámnak van kétezer hold prima földje és tízmillió készpénze s amiért csak két polgárit jártam, azért nem vagyok ám én olyan műveletlen leány. Hiszen tanultam énekelni, rajzolni, festeni, zongorázni, két télen jártam tánciskolába és olvastam Courths-Mahler összes regényeit! Csak az a kár, hogy az egész környékünkön nincs egy valamire való fiatalember sem.

Duci: Mit, maga én nálam akar fiatal emberekkel megismerkedni? Nahát ilyet még nem hallottam!

Eulália: Tetszik tudni, a papám is mondta, meg a mamám is mondta, az összes nagynéném is mondták, mert kérem kilenc nagynéném van és mind a kilenc vén leány maradt, -- szóval azt mondták, hogy az egyáltalában nem szégyen, ma már a legjobb családokban is megesik az ilyesmi és az intézet titokban tartja a dolgot...

Duci: Nahát, ez már mégis csak sok. Maga ugy látszik nem tudja, hogy kivel beszél?

Szlovacsek: De már mondtam, hogy magának semmi köze az én házasságomhoz! Kikérem magamnak, hogy a menyasszonyomat becsmérelje!

Laci: Én nem becsmérlem a menyasszonyát, de annyi bizonyos, hogy jobban tenné, ha a saját hazájából házasodnék.

V. JELENET.

Előbbie. Kovácsné, Pincurka, Cincuska.

Kovácsné (belép, két kislányát kezén vezetve. Utazóruhában van. Körülnéz és Andris-hoz lép.) Jónapot kívánok. Kovácsné vagyok. Egyenesen Kolozsvárról jöttem.

Andris: Van szerencsém. Egy kis csöndet kérek odaát. Mivel szolgálhatok?

Kovácsné: Csakhogy végre itt vagyok! Nem is képzeled kedves igazgató ur, milyen kinszenvedés az utazás Kolozsvártól idáig. Hogy az mibe kerül! Még szerencse, hogy a kislányokért nem fizettem, mert a kalauz elhitte, az a számár, hogy még nincsenek négy évesek. Pedig dehogy is vinném őket iskolába, ha még négy évesek se volnának.

Andris: Ugy hát iskolába tetszik adni őket?

Kovácsné: Hát persze, hiszen azért vagyok itt. Tetszik tudni, olyan bizalommal vagyok az igazgató ur iránt, de olyan bizalommal...

Andris: Végtelenül megtisztel a nagyságos asszony bizalma. Nagyon örülök, ha szolgálataira lehetek valamivel. Ha beakarja váltani a pénzét, mindenesetre...

Kovácsné: Milyen kedves maga, igazgató ur! Nem, azzal már igazán nem fárasztom. Megelégszem azzal, ha jóindulattal lesz a kislánykáim iránt.

Andris: Ó, kérem, kérem, természetesen, dehát...

Kovácsné: Nem is képzeled igazgató ur, milyen okos ez a két gyerek. Nem azért mondom, mert az anyjuk vagyok. Ez a kissebbik itt, majd megtetszik látni, ennek olyan esze van, hogy na... Mondd csak el Pincuska azt a kis verset, hadd hallja a bácsi... Na, ne szégyeld magad. Szépen pukkedlit csinálni.

Pincuska (pukkedlit csinál):

„Kis utcába besütött a nap,
Beharangozott a pap,
Jertek, lányok, iskolába,
Öltözzetek papruhába,
Inc-hinc,
Te vagy oda kint!

Andris (megsimogatja Pincuska fejét, zavarosan): Nagyon szép, de kérem...

Kovácsné: Azért ne tessék azt hinni, hogy ez a nagyobbik nem olyan okos. Uram Isten, hogy ez milyeneket mond otthon! Mindenki odavan tőle! Csak egy kicsit félénk, de hát, ugy-e, aki gyerekekkel bánt, az megérti az ilyesmit?

Andris: Hogyne, hogyne, kérem, dehát...

Szlovacsek (pénzt lobogtat a kezében): De kérem, ne beszéljen már annyit, mert kifogyok a béketűrésből! Váltsa fel pénzem és ne kínálgasson félszemű menyasszonyokkal!

Laci: De ha pénzt akar váltani, miért nem megy a bankba?

Szlovacsek (elszörnyedve): Bankba? Hát most hol vagyok?

Duci (felháborodva): Én nem azért alapítottam az intézetemet, hogy magát férjhez adjam. Érti?

Eulália: Hát ha nem akar férjhez adni, minek nyit házasságközvetítő intézetet?

Duci: Én???

Kovácsné (felpattan): Mit, maga hagy itt engem egy óráig beszélni, beszélni: hogy majd

kiadom a tudómet és most mondja csak, hogy bankár? Hát szavaltattam volna én a Pincurkámát egy bankárnak? Hallatlan! (Innen kezdve mind a középbe tódulnak és egyszerre kiáltoznak.)

Kovácsné: Így düljön be az ember hirdetésnek! Bolondját járatták egy tisztességes aszszonnyal!

Andris: Én itt töltöm a drága időmet, elmulasztom a legjobb üzleteket és egy krajcárt se keresek!

Eulália: Mégis hallatlan, hogy az ember minden titkát elmondja valakinek és kiderül, hogy nem is házasságközvetítő, hanem csak rongyos iskolaigazgató.

Duci: Ezek a nők! Ezek a nők! Az én iskolámban akarják férjhezadni magukat! Menjen innét! Menjen innét!

Laci: Hagyjon engem békén a maga cseh-szlovák menyasszonyával!

Szlovacsek: Majd adok magának, szemtelen fráter, beleavatkozni a mások családi ügyeibe! Elégtételt! Elégtételt!

VI. JELENET.

Előbbieket. Öcsike észrevétlenül belép.

Öcsike (az össze-vissza kiáltozások alatt hasát fogta nevetében, most fölpattan a középső asztalra és harsányan felkiált): Tűz van! Tűz van!

Kovácsné: Jesszus Mária! Cincuska, Pincuska gyertek! (Sietve elvezeti a két kislányt.)

Eulália (Ducihoz): Szerencséje, hogy ég a ház! (El.)

Szlovacsek (öklét rázza Laci felé): Tűz után majd találkozunk! (El.)

(KIS SZÜNET.)

Duci (homlokát törülgetve): Ttyüh, ez jó kis kalamajka volt!

Andris: Igazán ég a ház?

Öcsike (zsebredugott kézzel, szemtelenül áll az asztal közepén): Dehogy ég, ez csak egy nadselű gondolat volt.

Duci: Köszönjük, Öcsi, hogy megszabadítottál a kuncsaftjainktól.

Laci: De hát hogy támadt itt ilyen bolondulás?

Öcsike: Nézzetek csak hátra!

(A három fiu hátranéz, meglátja a felcserélt cégtáblákat, mindahárom egyszerre csap a fejére és kiáltja): U-u-ugy???

Öcsike (büszkén): Tanuljátok meg, hogy nadselű gondolat nélkül nem lehet boldogulni.

(Kisbaczon.)

Vége.



**INGYEN CIMBORÁT,
INGYEN KÖNYVET ::**

küld Nektek a kiadóbácsi, ha előfizetőket szerettek. — Olvassátok el a boríték hátsó belső oldalán levő felhívást! o-o-o-o-o

SZEPTEMBER ELEJÉN.

- Irtb: REISMAN IRMA. -

Ma nagy-nagy utra indulunk,
 En csöppnyi, egyetlen, iskolás fiam.
 Oh, hogy megállítanám az idő vas kerekét,
 Almodni még veled ezer tündérmesét.

Ma elengedem gyöngö, erőtlen kis kezéd,
 Félő remegéssel, hogy rálépsz az utra.

Gáncsos, rögös a föld, nehéz megállni rajt,
 Ki bántást nem ismer. csak boldog, vig kacajt.

Áldott az Ut, amelyen elindulsz;
 Az Ige, mely hitet ad az utra;
 A Szó, mely ölelőn feléd tárja karját;
 Az Élet, mely megnyitja szent kapuját!

(Szatmár.)

Hibi-Habóka.

(Mese.)

- Irtá és rajzolta GULYÁS KÁROLY. -

Mindig mondtam én azt, hogy csak egyszer volt és akkor sem addig, hogy az öreg Ladilom belényugodhasson abba akárhogy is, hogy a kertje termését lopják. Ha kellett, ha nem, mindennap újabb bosszúságot hozott ez a dolog reá, szivrepesztő bánatot leányára Hibi-Habókára. De hogy is ne lett volna olyan gyakor sirással Hibi-Habóka, mikor legkedvesebb kertjét félelgesítették meg mindig azok a gonosz zsványok. Annak a kertnek pedig kilenc falun, hét vármegyén se volt párja, nem hiába hogy sajnálta a gazdája. Sok szép drága papsajtfa, csucso-rodott borbolyája, kedves mézes mogyorója mind megkoppadt hajnaltájra. Hajnalba, hajnal előtt nem lelt volna már ott senki bár egy lyukas mogyorót se, sok gyönyörű macskaméz, enyves fák, targaly-lyukon pusztán zörögött még a szél is.

Hiszen Ladiloméék se estek a fejük lágyára, őrizetére mindennek, sok bolond kék darabontot, zöld huszárt, vasas nimetet odarendeltek. Hát



még a sok tári tuppós, guggos, puffos ruhájú cselédség mit vétett; ahány lógó perces legény, gesztenyesütő, káposztamosó volt az udvarnál mind ott salabakterkedett kivont pipaszárral a kert körül, a sövény alján, gyepű szélén. Ám a gyümölcs csak veszett a kertből, hiába volt hetvenhét lakat alatt is, az se használt semmit se a tolvaj ellen. Szépséges Hibi-Habóka meg csak törte-marta magát a kár mián, gyenge testét csak úgy foltonként szaggatta a sirás folyton.

Pedig oh be szép is volt ez a Hibi-Habóka, ha megszólalt, rózsa nyilott ajakán. Liliomfehér

orcáján, rózsapiros szép ajakán ha nem örökké a sirás ült volna, hetedhét országon se lett volna párja. Egész házatája hangos volt ám a zokogó panasztól, haját tépő, orcáját sárgító kétségbeeséstől; esőbe merültek két siró szemei, görgöttek, csorogtak, potyogtak és omlottak, gyöngyharmatos könnyei. Minden szegeletben hangzott a siró fájdalma, pedig bus nedvességben uszó szemei szebbek voltak az érett ribizkénél, csak ki is láthatta azokat a magok fényében ragyogni, mikor nekiveselkedett szegény Hibi-Habóka a lyukas mogyoró siratásának. Egész Ladilomországból oda hordtak minden szatyrot-bugyrot, kockás zsebkendőt, vékony gyöcsöt, vastag csipkét, szőrös, szálás, szöszös rojtu abroszt, csak fel tudják valahogy fogni könnyeinek árját, mert akár előntötte volna Ladilomnak egész birodalmát, ha potyogó fájdalomát szabadon engedik Hibi-Habókának.

De akármennyire szívére könyökölt is a bánat szegénykének, azért kellemetes, friss csergéssel pergett ő kis nyelvecskéje, mikor szürke, ólomlábú meg fatalpu cselédségét serkentette, hogy:

Hátad cserzem seprűnyéllel,
 Bottal, görcsös sompálcával,
 Láncoz székérre köttetlek,
 Ha a tolvajt nem fogod meg!

De hiszen ígérhetett azoknak csetepatét, asszu hamut, ezer szépet akárki, csak nem volt láttatja a kert őrizetének se így, se úgy.

Ladilomnak is hiába fénylett a nyaka a kövérségtől, hiába toldozta-foldozta szavait friss fenyegetésekkel, csak nem került elő a tolvaj. Vizsgálták pedig az örök nyelvehegyit is, vajjon nem fekete-e a sok jó szurkos gyümölcstől; kóccsepümadzaggal is lelkesítették őket agyafőbe, mégse került semmi nyoma a gyümölcs-tolvajnak, de még a rét gyepén, a kert fűvén se üthették legalább a nyomát se senkinek.

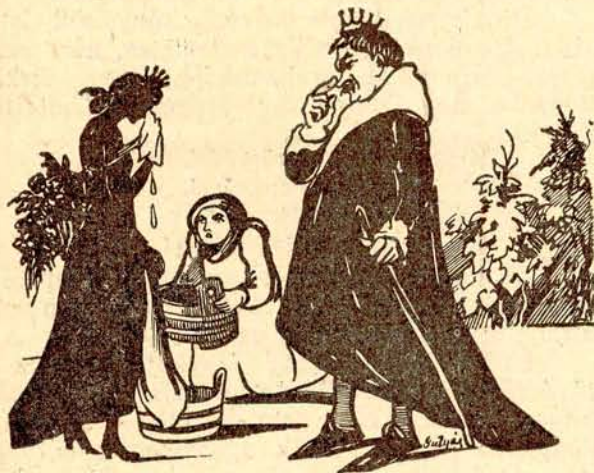
Időjárással azt mondja az egyik királyfi Hibi-Habókának: egy életem, egy halálom, de ezt tovább ki nem állom, hogy tégedet drága hugom, így hervadozni lássalak. Én magam fogom meg azt a kutyamájon hizott tolvajt, aki most a te drága papsajtodat, mézes mogyoró-

dat nyeli-falja, én magam hozom ide elibéd, szőrtől szőrös szörnyű fülénél fogva. Kiadta a parancsolatot, hogy minden kutya füllentse, vakkantsa a tolvajt, de még az orrát is oda-tartsa minden kócos kuvasz eb. Ahány kasza, kapanyél volt, cséphadaró, vasvilla fog, mind őrizze a szép kertet. Ő maga meg oda kutyorodott a fa alá, úgy nem látott mégse semmit, ahogy én se láttam, még a fát is ellophatták volna tőle akár, úgy elaludt, mint a bunda, sűrűszemű acélruha, ezüstbojtos aranykardja mind ott aludtak mellette, na meg a sok kuvasz kutya.

Szegény szép Hibi-Habóka, jaj de nagyon megsiratta, könnyhullató szemeivel már meg másik bátyját kérte, hogy ő menjen őrizetre. Hát ez is elindult, extra madzaggal facsarták körül a farugókat a kert ajtaján, széllel bélelt drótsővevénnel húzták körül duplán a kertet. Minden tintuk cselédségét oda, maga mellé vette, littjom-fittyom kótyon-fittyes attyafia is mind ott volt őmellette, szalmazsákkal, friss abrakkal, minden jóval biztatgatta minden ő retyerotyáját.

Semmit se ért, óh be semmit, mind az egész nagy virrasztás. Patyolatos piros hajnal hasadásra, nem talált ott semmit senki fogyasztásra. Lába kelt ott mindennek, mézes mogyorónak, maszlagos nadragulyának, cirbolyatermésnek.

Szegény Hibi-Habóka, hogy sajnálom, nem is győzte már számolni, hány marékra, hány szekérderekra való lyukas mogyorója veszett oda, csak a szép szemét sirta tovább, ahogy



ujabb meg ujjabb bánat zápora csepülte bágyasztotta harmatos szép orcácskáját.

De hogy ebbe a tolvajlásba belé lehessen nyugodni, az épen úgy nem lehetett, mint nyelet verni ebbe a dologba.

Hát egyszer ballják Ladiloméknál, hogy jön ám egy deli legény, gyönyörű nagy haspók lován, ebugatta sok szép tájon, hegyen, völgyön, rónaságon, egyszer csak ott is megjelen.

Icki-Vicki volt e gyerek, paripáján selyemnyereg, hires, nevezetes vitéz, szemével is csak ritkán néz. Szurkos, mézes nagy pajzsára ragadt a légy ezerszáma, karcsu torku, jó dereku, szép pösztöri lódarazsak, ahány csak volt, mind ott haltak malomkerék nagy paizsán.

Hirdette is nagy fennszóval, kikiáltó érces hanggal:

Ezret öltem egy rakásra,
Van elég ok a sirásra!

De már erre Hibi-Habóka is kinézett rácsos ablakán. Jó csépre-kapára termett egyszál belül legénynek látszott ez az Icki-Vicki vitéz.

Mindjárt nagyobb hangon kezdte Icki-Vicki, ahogy Hibi-Habókát meglátta:

— Mi dolog az, hogy máshol a nap olyan fényes, itt még csak olyan setétes; rekeszd el könnypatakid záporát gyenge hugom, Hibi-Habókám, türtőztessd siralmas zokogásodat, galambom, tán én volnék az a hires Icki-Vicki, aki aranyos házad zugában megjelentem, hogy dolgot rendbeszedjem. Szekerem mentem, gyalog jöttem, tán csak parancsolok egy tolvajnak, aki tizenkét varga céhet látok el tanáccsal! Itt ment, ott ment a regement, töröm, rontom a zuzáját annak a betyár tolvajnak, csak tán nem kételkedtek a szavamban, mikor ma is ezret öltem egy rakásra!

Hogy egy kissé alábbhagyott dölyfös kevélysége ennek a hires nevezetes Icki-Vicki urnak, dézsmát vettek valahogy a szaván, hét-csengettyüs kantárszárán. Ladilom szűrt, kalapot, csizmát, hetet, havat mindjárt ígért neki. Icki-Vicki alig győzte nagy örömét visszanyeldekelní és folyton azt hajtotta ahogy ésszel indult, okkal járt ő mindig, most is jól tarthatják bátran koppasztott récével, megtépett gunárral. Eszem-izsom után aztán könyökére borult, akkor osztán akár nyakát meg derekát el lehetett volna vágni olyan sugárt aludt utána.

De osztán igaz, hogy este ott volt azon a lábbicsakló gödrös földön, a szépséges kert tövében, ahonnan épkézláb ment el még mindig a tolvaj.

En a nyelvem végére nem veszem, hogy volt, hogy nem volt, csak mondom, hogy úgy macskavernyításkor olyasmit hallott Icki-Vicki a nagy kertben, mintha aranyos águ nyírfára arany szárnyu madár szállna, de még valami oly halkan, mint a tóra szálló tavi hattyu. Erre osztán nyírfa-nyárfa rezdüle, egy nagy madár repüle, Icki-Vicki ledüle. De ahogy porcogós fülét megütötte a madár szárnyának a szele, mégis kikardotta a rántját, úgy megkutyálta magát Icki-Vicki és nem nézett se té, se tova, csak odavágott a levegő sűrűjébe.

Hát lepottyan egy fényes toll, de még milyen szép ragyogó. Még a hét lángu tűz se fényesebb, mint amilyen ez a toll volt, de még a sárga virágu kórónál is szebb volt. Fehér subája ujja szélibe dugta mindjárt Icki-Vicki a zsákmányt. Kihuzta magát keményen, úgy ment

Ladilom elébe. Mindegyre csak azt vizsgálta, mivel hosszabb az árnyéka, ezóta az eset óta, nem hagyhatta kevélysége nyugodni.

Mert hát rögtön megismerte az ebadta veréb lelke Icki-Vicki kemény vitéz, hogy ez a híres herjoka toll, a griffmadár aranyos fiókájának a tolla, amelyet nem tett még más legény karimás süvege mellé.

Másik markát megszédte friss lyukas mo-
gyoróval, úgy lépett be Hibi-Habókához, aki már a lubluló libának pipegő ludhangján köszöntötte, de fel is kacagott, úgy, hogy rózsá nyilott lába nyomán mindjárt.

Ladilomnak is lement volna a bőr a könyökről ott helyben, ha olyan büszkének nem látja Icki-Vickit, de így is odaigért neki fél királyságát, csak hogy legalább nem látta sirni leányát.

Hanem Icki-Vicki csak tovább hengegett most is.

— Felséges uram, királyom, én a fél munkát nem állom, nem hagylak el, nem én téged, nem, utolsó hajszáladig, inkább azt is én huzom ki, nekem Hibi-Habóka kell, ha elhozom a madarat. Mert most utána eredek, madarát én megismerem erről a fényes tolláról, ezer közül is némelyet. Ha a madarat meghozom, én trónodra áhítozom.

Hát Ladilom most mit tegyen, innen s tul szaladt a hegyen, de csak meggondolta magát, valahogy elszívni a kárt.

— Orrod lyuka neked se több, mint másnak, mondta Ladilom papa ennek a szerencse vadásznak, ha elhozod a madarat és nyakad belé nem szakad, itt a kezem, nem disznólab, tiéd minden, mit szád kívánt!

Gondolta Ladilom, hogy csak belétörök a bicskaja ennek a felpuffadt kevélységnek az aranyos griffmadár herjoka fiának a megfogásába, hát utjára eresztette Icki-Vickit, de még egy medvefogának vakarékporát se adta neki az utra.

Repült a por, szállt utána, el a hetedik határba, ellovagolt Icki-Vicki, ki se kísérté tán senki.

Azt azt azonban jól meghagyta Icki-Vicki vitéz legény Hibi-Habókának, hogy érte könnyet ne hullasson, ha azt akarja, hogy élve lássa még, sőt álmában is kacagjon.

Hát Hibi-Habóka nekifogott csakugyan a kacagásnak. Olyan pompásan állott neki csakugyan, akár csak a sírás annakelőtte. Csakugy gurgulyázott édes kis birsalma ajakáról az édes kacaj, boldog mosoly, de még úgy kacározott naphosszat, hogy csak úgy csengett-bongott belé a ház. Rá is fért igaz szegénykére egy kis jóízű nevetés már, visszakacaghatta legalább, amit elsíratott szép fiatal napjaiból most már.

Még jó, hogy úgy igyekezett a kacagással éjjel-nappal, mert a kérkedékeny vitéz legény Icki-Vicki ugyan sietett a dolgával.

Hát ahogy megy lóhalálba, csak megakad

lova lába keresztbe tett szalmaszálba. Na, gondolta Icki-Vicki, nesze neked két kis fával, itt osztán jársz nagy csufussággal.

Szó köztünk maradjon, tovább is terjedjen, Icki-Vicki rajta vesztett most a becsületen.

Mert bizony ott a terebélyes tetejü egy ágból nőtt hét nyírfa táján, ahol a madár se jár, nagy óbégatást, sirást, rivást hallott. Icki-Vicki bejárta már Toronyát-Boronyát, annyit csavargott, de rögtön tudta, hogy több kettőnél, itt nagy baj lesz.

Megfordította hát lovát, elfelejtett madárt, leányt, csak vihesse bolond magát, émeletítő pupákságát, esztelen nagy kevélységét.

Hanem mindhiába tette, boszorkány tette mellett, paplanfejü, vércseszemü vén boszorka, olyan volt, mint Tóti Dorka.

— Na te duzmadt kevélységü, bolond, vesztett reménységü Icki-Vicki nyalka legény, a csontod is eltöröm én. Te kasza-kapa kerülő, soha nyugodtan nem ülő didbáb, féltánc bolond legény, hol jársz itt, ezen a mesgyén? Barátodat Csihi-Puhit, most laznyakoltam meg itt, te is úgy jársz de most mindjárt, ha el nem viszed az irhád!

— Jaj, ne bántson asszony-néném, igen nagyon szépen kérném, kegyelemért kuncogok én, többet nem huncutkodok én, de még nem is kevélykedek, alázatos szépen élek; nem mondom, hogy paplanfejü, nénémasszony lelke-fénye, csak azt mondja meg szép néne, hol lakik a szép herjoka, a kis griffmadár fióka, amelyiknek farkatolla fényes, mint a néném orra, hogy a szép szégyenvallástul, süljön a bőr orcájáru!

— Szerencséd, hogy ennyi szépet mondtál nekem, mondta a bőjtü boszorkány, különben rosszul jártál volna, most amit neked szántam evvel a seprüvel, azt is Csihi-Puhinak adom, de egy hátvakarásnyi neked is dukál belőle, ha még valaha nagy fenn hordod az orrod. Azzal úgy vágta háthosszat Icki-Vickit a seprünyéllel derékon, a vasorru boszorkány, hogy majd leszédült tőle. De legalább kimegy a kevélység belőle. Elfogadta a boszorkány jótanácsát, hogy forduljon kösse a nyeregkapájához kaszáját, úgy menjen a griffecske után, majd meglátja, mitül lesz ez jó. Azután köd előtte, köd utána, meg felült a seprünyélre, ott hagyta Icki-Vickit a keresztuton.

El se gondolta Icki-Vicki, mi fútat úgy utána, mikor egyszerre szembe került véle az óriás, a griffecske gazdája.

Meg is fordult a lovával úgy vágatott nagy robajjal. Az óriás meg utána, kell-e neked griffmadárka, se ló, se ostor nem tied, a bőrdöd most el nem viszed!

Bizony az óriás minden lehelletére ajtók nyitak és csapódtak, ha ugyan ott is voltak, de Icki-Vicki se látott, se hallott, csak szorította a lovát, hogy be ne kapja az óriás.

Hát ahogy már közelébe jutott üldözője,

mikor már úgy szorult Icki-Vicki, mint a recsenyédi kutya, ahogy épen kiáltja, hogy „hám, téged is bekaplak”: csattan a visszájára kötött kasza az óriás nyákán és elmarad az üldöző, leesett a feje szára.

Bezzeg megkönnyebbedett Icki-Vicki; milyen gangosan sétált be az óriás házába.

Hát ott függött jeles kelyen egy drága aranyalicka, benne a szép herjókával, a griffmadár kis fiával.

Épen tűrőmfüvel gyógyitgatta a tegnap este kapott sebet a madár, amit rajta az Icki-Vicki kardja ejtett, hogy egy tolla is elveszett.

Bezzeg megismerte Icki-Vickit, bezzeg resztelt, hogy véle így elbántak, de mert látta, hogy ugyis mineegy minden, most már egész tolvajtudományát odaigérte új gazdájának.

Azt is megígérte, hogy ahol ő fog lakni, ott nem lop senki rajta kívül, csak épen olyan uri módja legyen, mint azelőtt.

Mindent is megígért, semmit meg nem tartott Icki-Vicki, csak hogy egyszer roboghatott aranyos szép mabarával még gyönyörűbb Hibi-Habókájához.

De osztán csaptak olyan lélekfogó lépet hányó lakadalmat ennek az örömére, hogy még

Ladilom se bánta többet bolondságát, hogy odaigérte egész királyságát.



Ahogy megbillentette lábát Ladilom, egész országa táncolni kezdett utána és ma is ropják a táncot ha el nem unták, úgy aprózták, úgy cifrázták.

Hibi-Habókának meg csak úgy lebegett a szemöldöke nyájassága, akár csak a rokolyája, bokorugró szoknyájába. Örömébe, jókedvébe, dehogy jutott az eszébe, hogy valaha, réges-régen, mennyit kesergett szüntelen. Semmi férge nem lett nagy szerencsésjöknek, de lett boldogsága testöknek, lelköknek, mindaddig, míg meg nem hóltak, napjokhoz napokat toltak.

BCU A Sémillante pusztulása. y Cluj

Irta: Alphonse Daudet. – Magyarba átültette: Nánay Béla.

II.

Egy csuklyába bujt ember jött nagy félve hozzánk. Láttam, hogy pár perc óta a tűz körül ólálkodik, de a hajóra valónak gondoltam, mert nem tudtam, hogy juhász is van a szigeten.

Öreg belpoklos volt, háromnegyedrészen hülye s valami – nem tudom miféle – szájbetegség duzzasztotta ajkát, borzalom volt látni. Nagynehezen megmagyarázták neki, hogy miről van szó. Akkor az öreg feltámasztotta ujjával beteg ajkát s elbeszélte, hogy a szóban forgó napon dél felé csakugyan hallott kalyibájában szörnyű recsegést-ropogást a sziklák felől. Mivel a szigetet víz borította nem mehetett ki és csak másnap látta, amikor az ajtót kinyitotta, hogy a partot elborították a roncsok s a tenger kivetette holttestek. Rémülten rohant bárkájához, hogy Bonifacióba menjen hirt adni.

Kifáradva abban, hogy ennyit mondott, leült a juhász s a gazda füzte tovább a szót:

– Igen, uram, ez a szegény öreg jött hozzánk a hirrel, félőreült volt a félelemtől és attól, amit látott, meghibbant az esze. És bizony volt, miért. Gondoljon el hatszáz holttestet a homokban, egy rakáson, összeboronálva faszilánkokkal és vitorla rongyokkal. Szegény Sémillante! A tenger összetörte és annyira összemorzsolta, hogy Palombo, a juhász, alig talált olyan ron-

csot, amelyből kerítést csinálhatott kunyhója köré. Az emberek pedig mind eltorzulva, szörnyen megcsonkítva, majd megszakadt a szívünk, amikor láttuk őket egymáson, csomókban. Megtaláltuk a kapitányt diszben, a káplánt stólával a nyakában, egy sarokban, két szikla közt, egy kis matrózfiut, a szeme nyitva... azt hihettük volna, hogy még él, de nem. Ugy rendelte a sors, hogy senki sem menekült meg.

Ítt a gazda szavát szakította:

– Vigyázz, N rdi! kiáltotta, kialszik a tűz.

Nardi két-három darab kátrányos deszkát dobott a parázsra, azok lángra lobbantak és Lionetti folytatta:

– De most jön a legszomorubb a történetben... Három héttel a szerencsétlenség előtt egy kis korvette, amely Krimbe akart menni, mint a Sémillante, ugyanúgy es csaknem ugyanazon a helyen hajótörést szenvedett; csak hogy akkor sikerült megmentenünk a hajó legénységét s a hajón szállított husz katonát... Gondolhatja, hogy ezek a szegény szekerészek milyen állapotban voltak! Elvittük őket Bonifacióba s két napig magunknál tartottuk a tengerészetenél... Egyszer csak, amikor megszáradtak s talpra álltak: jó estét! jó szerencsét! visszamentek Toulonba, ahol újra hajóra rakták őket, Krim felé...

Kitalálhatja, hogy melyik hajóra!... A Sémilanterá uram... Mind megtaláltuk őket, mind a huszat, itt feküdtek a halottak közt, ahol most vagyunk... Én magam szedtem föl egy csinos, szép bajszu káplárt, egy szőke párisit, aki nálam volt szálláson s aki folyton nevettegetett minket történeteivel... Szívethasító volt ott látni... Oh! Santa Madre!... (óh Szűz Anyám!)

Egészen érzékenyülve verte ki pipájából a hamut a derék Lionetti, jóéjszakát kívánt nekem és kunyhójába ment... A matrózok még beszélgettek egy darabig, félhangon... Azután egymásután kialudtak a pipák... Nem beszéltek többet... Az öreg juhász elment... És magam maradtam álmodozva az alvó legénység között.

*

Még a most hallott elbeszélés hatása alatt megpróbáltam gondolatban felujítani a hajót s a pusztulás történetét, amelynek egyedüli tanúi a sirályok voltak. Néhány megkapó részlet: a diszbe öltözött kapitány, a káplány stólája, a szállítmány husz katonája, segítettek, hogy elképzeljem a dráma lefolyását... Láttam, hogy indul a fregatta Toulonból éjjel... Távozik a kikötőből. A tenger hullámokat hajigál, a szél rettentő, de a kapitány kipróbált tengerész, nyugodt mindenki a hajón...

Reggel köd kelt a tengeren. Nyugtalanodni kezdenek. Az egész legénység fent van. A kapitány nem hagyja el a hidat... A fedélközön, ahol a katonák szoronganak sötétség van, a levegő forró. Egyik-másik beteg; borjujukon fekszenek. A hajó ijesztően hintázik, megállni sem lehet rajta. A fedélzeten ülve beszélgetnek csoportokban, a padokba kapaszkodva; kiáltani kell, hogy megértsék egymást. Némelyik félni kezd... Hallgassátok csak! a hajótörés gyakori ezen a vidéken; a szekeresek megmondhatják, és amit azok beszélnek, éppen nem megnyugtató, főként a káplárjuk, egy folyton füllesztő párisi borzongtatja őket tréfáival.

— Hajótörés!... a hajótörés nagyon mu-

latságos. Csak egy kis hideg fürdővel megszabadulunk belőle; aztán elvisznek minket Bonifacióba, csakis azért, hogy rigót együnk Lionetti gazdánál.

Es a szekeresek nevetni kezdtek...

Hirtelen egy roppanás... Mi az? Mi történt?

— Oda a kormány, mondta egy bőrig ázott matróz, aki a fedélközön sietett át.

— Szerencsés utat! kiáltott a dőre káplár, de már senkit sem nevettegetett meg.

Nagy tolongás a fedélzeten. A ködtől nem lehet látni. A matrózok térülnek-fordulnak, rémülten, a sötétben tapogatózva... Oda a kormány! Lehetetlen kormányozni... A Sémillante kormány nélkül száll mint a szél... Ez az az időpont, amikor a vámőr rohanni látta; fél-tizenkettő. A fregatta elején mintha ágyudörgést hallanának... A szirtek! a sziklák!... Vége; nincs reménység; egyenesen a partnak mennek... A kapitány lemegy kabinjába... Egy pillanat múlva újra helyén van a hidon — diszben... Meg akarta szépitni a halálát.

A fedélközön a katonák riadtan, szótalanul merednek egymásra. A betegek próbálnak felállni, a kis káplár nem nevet többé. Aztán nyílik az ajtó és megjelenik a küszöbön a káplán a stólájával:

— Térdre, gyermekeim!

Mindenki engedelmeskedik. A pap harsogó hangon elkezd a haldoklók imádságát.

Hirtelen egy iszonyu lökés, egy kiáltás, egyetlen kiáltás, egy borzalmas kiáltás, kitért karok, kapaszkodó kezek, elhült tekintetek, melyek előtt a halál villámlik el...

Irgalom!...

Igy töltöttem az éjt álmodozva, tíz év távolából visszaidéztem lelkét a szerencsétlen hajónak, melynek roncsai környékeztek. Messze, a tengerszorosban a vihar dühöngött, a szél alatt meghajolt az őrtüz lángja és hallottam, hogy bárkánk kötele csikorgatva táncol a sziklák lábánál.

(Debreczen.)

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a tengerrengésről.)

Tamás: Ha veled beszélgetek, édesapám, utána mindig sokáig kell gondolkoznom. Beszélgetés után jutnak a legérdekesebb dolgok az eszembe. Az bosszant, hogy hiába töröm rajtuk a fejemet. Ugy szeretnék már nagy ember lenni, hogy mindent tudjak.

Apa: A nagy emberek sem tudnak mindent, fiam. A kicsiknél ugyan sokkal nagyobb a tudásuk, de nincs olyan ember a világon, aki minden kérdésre válaszolni tudjon. Vannak dolgok, amiket csak sejtünk. Sőt vannak olyanok is, amiket sohasem fogunk megtudni. De

látom, fiam, megint töröd valamin a fejed. Hát csak elő vele! Ha tudok rá felelni, szívesen beszélgetek róla.

Tamás: Sokat, nagyon sokat beszéltem már nekem arról, hogy a föld belseje tüzes és csak felül van hideg és kemény réteg. Arra kell gondolnom, hogy egyszer szerencsétlenül járhat a világ: a tenger feneke kilyukadhat, a víz leömlik a tűzhöz. Tudom, hogy ilyenkor gőz keletkezik s az levegőbe robbanthatja a földet.

Apa: Ejnye, fiam, de furcsa gondolataid

vannak! Miért nem kérdezted ezt akkor, amikor a földrengésekről beszélgettünk?

Tamás: Akkor nem jutott eszembe. Ma gondoltam rá először, mert Petőfi *Őrült* című versében azt olvastam, hogy az őrült le akar ásni a föld közepébe, lőport akar oda levinni, hogy szétrobbantsa a földet. Mikor ezt olvastam, eszembe jutott, hogy nincs is szükség lőporra. Meg kell furni a tenger fenekét, a világ a gőztől is szétrobbanhat.

Apa: Csodálkozni fogsz, fiam. A tenger-víz néha lejut a tüzes, vagy legalább is forró részhez és mégsem repül levegőbe a világ. Igaz, hogy szörnyű pusztulás következik. Földrengések alkalmával gyakran megreped a föld. Ezek a repedések olykor csak keskenyek. Ha egy-egy ember beléjük bukik, kitarított két karjával eléri a repedés két szélét és meg is menekül. Olykor azonban széles hasadék keletkezik, mely házakat, vagy falvakat nyel el. Néha az egész terület lesüllyed és víz tölti be a mélyedést. Ilyenkor nincs menekülés. Az ilyen földrengések alkalmával ezerszámra pusztulnak el az emberek. Most már előfordulhat az, hogy a tenger-fenek reped meg. Képzeld el, mi történik ott. A víztömeg ömlik a repedésbe és elér a forró réteghez. Ez lehet a harc! Ha nagy a szakadék, mérhetetlen mennyiségű víz tódul oda. Ha part közelében történik a szerencsétlenség, a parti lakók azt látják, hogy a tenger hirtelen visszahúzódik. Nagy terület szárazon marad. De nincs idő hosszú csodálkozásra. A mélységbe zuduló víz gőzzé válik, felnyomja a felette levő víztömeget, a parton állók megborzadva látják, hogy jön a tenger. Ez nem a békés tenger, mely nyugodtan türi, hogy hajók szántsák a hátát, hanem a megvadult szörnyeteg. Tajtékzó óriás hullámsor bögve rohan a part felé és pillanatok alatt elborítja nemcsak szárazon maradt régi helyét, hanem rátör a szárazföldre is. Ezeknek a 10–20 méteres hullámoknak nem állhat ellen senki és semmi. Elsodornak utjukból mindent. A lisszaboni nagy földrengés alkalmával 1755-ben 32 ezer embert sodort el a tenger. A legújabb időben Messinában okozott borzalmas pusztítást.

Tamás: Nem értem egészen a dolgot. Ha a repedés megmarad, ismétlődnie kellene állandóan a víz lezuhanásának és a gőz feltörésének.

Apa: Nem ismétlődik, fiam. Ugy képezem a dolgot, hogy amikor a gőz feltör, olyan eltolódást csinál a tenger alatt levő földrétegben, hogy a repedés bezárul. Ha nem így volna, kétségbeesjtő volna ránk nézve.

Tamás: Nem lehet azt elképzelni, hogy annyi gőz fejlődik odalenn, hogy szétrepeszti a földet?

Apa: Nem tudom, miért akarod erőneke-
rejevel a mi szép földünket elpusztítani. De ha jól esik neked, erre is válaszolok. Végtelen tömegű gőzre volna szükség, hogy ez megtörténhessék. De azért nem elképzelhetetlen. A valószínűség azonban nincs mellette. A keletkező

gőz számtalan utat törne magának s rettenetes rengéseket okozna, de kiszabadulna. A föld felrobbanását csak úgy képzelhetnéd el, ha egyszerre nagy területeken beszakadna a tenger-fenek s úgy zudulhatna a tenger egész vize a belül levő tüzes részre.

Tamás: Mi történik akkor, ha nem a part közelében, hanem az óceán belső részén hasad meg a tenger feneké?

Apa: Ha távol a szárazföldtől történik a dolog, akkor nem jó hajóval azon a vidéken járni. Az utasok egyszerre azt érzik, hogy a hajó emelkedik, majd valami láthatatlan erő megragadja és előre hajítja. Néha forogni kezd, vagy bukdácsol. De ezzel még nincs vége a veszedelemnek. Vagy óriási vízoszlop tör fel a magasba, vagy szörnyű hullámok keletkeznek. Ez azért is borzalmas az utasokra, mert váratlanul jön. Az ég esetleg teljesen derült, szélnek talán nyoma sincs, minden békés. A veszély azonban nem mindig halálos. A hajók gyakran kimennek és a hajósok figyelhetik, hogyan indulnak utjukra a hullámok. Ezek áthatolnak a nagy óceánokon és távol vidék lakói szélcsendes időben csodálkozva látják, mint rohannak nagy hullámok partjaik felé. A műveletlen emberek el sem tudják képzelni az okot. El sem hinnék, ha valaki azt mondaná nekik, hogy sok ezer mérföldnyire meghasadt a tenger feneké. Ezek az özönhullámok sokkal gyorsabban mennek a mi gyorsvonatainknál.

Tamás: A tengeren még veszedelmesebb a földrengés, mint a szárazon. A tengeren nem lehet futni előre, a szárazon elmenekülhet az ember.

Apa: Nem tudom megmondani, melyik földrengés veszedelmesebb, de én egyikből sem kérek. Voltak a szárazon olyan földrengések, melyek egész vidékeket pusztítottak el. S most nem a nagyon régi idők földrengéseiről beszélek, mert azoknak pusztító hatását alig tudjuk elképzelni. Körülbelül 100 évvel ezelőtt Észak-Amerika legnagyobb folyója, a Misszisszippi rövid ideig visszafelé folyt, mert a földrengés eltorlaszolta útját. Természetesen, nagy terület került víz alá. Majd ismét szabad lett az útja, lezudult az óriás víztömeg és egy erdőt a leg-
rövidebb idő alatt ledöntött. A fák úgy feküdtek, mint a lekaszált buzaszálak. Más pusztulásról is beszélhetek. Jól tudod, hogy a hegyek nagy részét csak vékonyabb földtakaró borítja. Belül rendesen kő van. A felső földtakaróban helyezkednek el a fák és bokrok gyökerei. Nagy földrengéseknél előfordult, hogy a hegyek földtakarója erdőstül együtt a völgybe csuszott és a szép zöld hegy helyett kopár szikla meredt az ég felé.

Tamás: Nálunk nincsenek földrengések?

Apa: Ugy-e, megijedtél egy kicsit? Minek kérdezel tőlem mindig olyan dolgokat, amelyek rémitenek? Beszélgethetünk mi kevésbé szomorú dolgokról is. De most az egyszer meg-

vigasztallak. Nálunk nagyon ritkán van földrengés, veszedelemben tehát nem forgunk. Nyugodtan alhatsz, mert ha földrengés is van néha, alig érezhető. Még a legveszedelmesebb terület sem követel emberáldozatot. A földrengések, éppen úgy mint a tűzhányó hegyek a föld bizonyos vidékein fordulnak gyakrabban elő. Nagyon sok földrengés van például Japánban, vagy hogy közelebbi vidéket mondjak: Dél-Olaszországban. Itt is védekeznek ellene az emberek. Olyan szerkezetű épületeket emelnek, amelyek együtt hullámoznak a földdel. Az ember mindenhez alkalmazkodik, minden veszedelmet iparkodik legyőzni. Azokon a vidékeken már tulságosan meg se döbbennek, ha egy kicsit

megmozdul a föld. Bezzeg mifelénk nagy ijedelmet okoz a legkisebb földrengés is. Azért, mert ritkán fordul elő. Még közelünkben a Duna-Tisza köze a legveszedelmesebb. Kecskemét vidékén néha megrendül a föld, mintha figyelmeztetni akarná az embereket, hogy ne bízzák el magukat. Vendégképpen élünk a föld hátán, ha nem tiszteljük a gazdát, felmondja a barátságot és akkor jaj nekünk. Az emberek azonban nem gondolnak ilyesmire. Ha önhitt és gőgös embert látok, mindig eszembe jut, milyen alázatossá és félénkké válna a büszke arc, ha a föld megrendülne talpa alatt.

(Budapest.)

A NÓTA.

(O. Carp után románból.)

— Magyarba áttöltötte: DSIDA JENŐ. —

*Oly búsan hangzik, sir a nóta
És én szó nélkül úgy megértem:
Vaj' mi vágya van, aki zengi,
Mily fájdalom van a szívében?*

*Csitt! Hallga! Mint a hegytetőről
Völgyekbe szálló langy fuvallat...*

*Ug an ki tud még egy dalt ennél
Édebbet, fájdalmasabbat?*

*Nem egy szívnek sirása ez csak,
Nem egy elfutó röpke percnél
Gyilkos fájdalmát zengi benne
Egy haldokló, egy árva nemzet.*

(Szatmár.)

Hasznos szórakoztató.

— Irta: Jani bácsi. —

Kísérletek gyertyával.

Na, gyerekek, aki a multkori próbálgatáson túl van, sokat tanulhatott a gyertyából. Pedig még hátra van a gyertya ismeretéhez valami!

Vegyünk elő egy nagy befőttes üveget (1–2 literest) s borítsuk le a szép sima asztalra tett égő gyertyavéget. Figyeljük csak meg, mit látunk. Fehér gőzök keletkeznek, melyek az üveg falára cseppek alakjában rakodnak le. No, ugy-e, milyen furcsa, hogy a gyertya égésének eredménye víz lett. De ni-ni, ki is aludt a gyertya (ha jól zár az üveg szája), pedig nem is fogyott el egészen és senki el nem is fújhatta. Tehát elfogyott a lezárt levegőből az olyan rész, ami az égést elősegíti. Ezt az anyagot nevezzük *oxszigénnek*. (Ezzel kapcsolatban csinálunk egy másik kísérletet, de most csak vizsgáljuk az égés eredményét!)

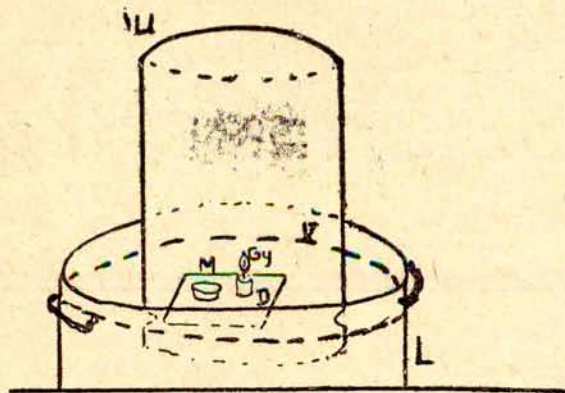
Keletkezik itt még egy másik gázalaku anyag is az üveg alatt, de ezt így hamarjában nem tudjuk felismerni. Vezetünk azonban segítségül egy olyan szert, amit a legtöbb helyen könnyen be lehet szerezni. A pincébe letett oltott mésztetején szép tiszta vízszzerű anyag gyűl össze. Óvatosan ebből kanalazzunk le egy tiszta üvegbe. Ha a mészviből egy lapos festékes csészébe egy keveset beteszünk már előre az égő gyertya mellé, akkor, ha megfigyeljük, égés közben érdekes változáson megy át! A te-

tejen egy vékony tojásfehérjeszerű hártya keletkezik, s ha óvatosan benyulunk az üveg alá s megmozgatjuk a tálacskát, akkor az addig kristálytiszta mészvíz megzavarodik, tejfehér színűvé válik. Ezt az égés alkalmával keletkező, láthatatlan szénsavgáz csinálta. Tehát ebből az egyszerű kísérletből kitűnik, hogy a gyertya égésével vizgőz és szénsav-gáz (széndiokszid) keletkezik.

Ugyanezt tapasztalhatjuk, ha másféle anyagokat, például papirost vagy száraz növényt égetünk el. Az égő gyertyát segítségül vehetjük egy másik kísérletnél. Vegyünk elő egy lapos lábast, töltsük meg körülbelül felénél feljebb vízzel. A vízre egy fenyőfa deszka darabkát tegyünk, olyan nagyot, hogy azon a gyertyavég s mellette a mészvizes festékes csésze elférjen (természetesen most friss tiszta mészvizet töltsünk belé!). Az égő gyertyát most úgy borítsuk le egy bőszájú befőttes üveggel, hogy a széle mindig a víz alatt maradjon. (Kezünket az üvegről ne vegyük le, nehogy felforduljon és elromoljék a kísérlet!)

Észrevesszük a leborítás után mindjárt, hogy a víz lassan belül emelkedni kezd. (Vigyázzunk és óvatosan nyomjuk lefelé az üveget, hogy a széle mindig a *külső víz színe alatt álljon!*) De ni-ni! Ahogy a víz belül emelkedik,

a gyertya lángja mind gyengébben ég s végre... egyet lobban és elalszik. El, mert, mint előbb is láttuk, a bezárt levegő egy része, az égést tápláló oxszigén elfogyott s hogy az mennyi volt, mutatja az üvegbe felemelkedett víz (majdnem $\frac{1}{5}$ -öd részéig emelkedett fel!) A levegőnek



L = lábas
U = ugorkás vagy befőttes üveg.
M = mészwizes csészecske.
Gy = égő gyertya.
D = fenyő deszkalap.
V = víz-magasság.

megmaradt szintén gázszerű része, mely tehát $\frac{4}{5}$ résznyi van benne, az u. n. *nitrogén*, mely az égést nem táplálja. Hogy nem pontosan az $\frac{1}{5}$ -öd részéig emelkedett a víz a kifogyott oxszigén helyébe, annak az az oka, hogy vizgőz keletkezett (párás az üveg belől!) és szénsavgáz is keletkezett (a betett mészwiz megzavarosodott!) amelyek szintén helyet foglalnak el.

Ezeket a kísérleteket próbálgassátok többször, hogy ügyesedjen a kezetek az ezután következő munkánkhöz. De egyuttal jól figyeljétek, hogy mi történik s gondolkodjatok az okán is, mert ok nélkül semmi nem történik a világon.

(Székelykeresztúr.)

ÉDES ANYÁM!

— Irtá: RÁCZ IMRE. —

Édes anyám, minden éjjel
Könnyes az én párnám,
Távol tőled, idegenben,
Csak gond, bánat vár rám.

Ha az ágyam te vetnéd fel
Ölelő puhára,
Százszor édesebb volna az
Almot-adó párna.

Ha áldott jó anya-kezed
Igazgatna rajta,
Tündér-álmokból ébrednék
Minden bús hajnalba'.

Ha itt lennél, a takaróm
Százszor lecsusztatna,
Áldott kezed mind a százszor
Ujra betakarna!

(Nagyodrad.)

A plagizátor.

— Irtá: Nánay Béla. —

A fiuk verset találtak Csanekeh László nyelvtan könyvében. Talán büszkeségből, talán mert szeretnek fecsegni, mindjárt latin órán jelentették az osztályfőnek.

— Tanár ur, kérem! A Csanekeh Laci verset irt!

Már ott is nyujtózott, szégyenkezett a rémes papiros a katedra kopott lapján.

— Te irtad ezt, Csanekeh? vallatta a tanár ur kemény hangja, mely ha simogatott is, patogott, mint a skandált vesszor.

Csanekeh Laci felált; a vér elbujt benne, a szíve a torkában kalimpált, a térde remegett, a feje szédült. Mindössze egy rekedt „igen” vergődött ki a száján. Nem azt mondta, amit akart. Aztán a vér lassan felsétált az arcába, a feje lekonyult, leborult a padra.

A tanár ur még mondott valamit Ovidiusról, aki hexameterben jajgatott, amikor apja patria potestast (atyai hatalmat) gyakorolt rajta s mondott valamit Csanekeh bácsiról is, de ő mind-ebből nem hallott egy ígét sem.

Vasárnap vásár volt. Megjelent hát a „Helybeli Értesítő”, amely csak sátoros ünnepeken s más jelentős napokon szokott lélekzetet venni. A publikáció, vezércikk, képviselő levele, hírek, anyakönyvi jelentések, hirdetések vegyes felvágottjában tálalva volt egy vers is, alatta pot-rohos betűk dülleszkedtek: „Csanekeh László II. gimnazista”.

Az osztályfőnök ur adta közre.

A sok szókazalban, melyet vásárcor szalmáznak az emberek, legtöbb szó esett Csanekeh László verséről. Még a főszolgabíró is méltóztatott szólni róla, amikor a tormás virsli, harmadik krigli sör és fogpiszkálás után megkezdte kinyilatkoztatásait.

— Második Petőfi lesz ebből a fiuból. Már is különbb verseket ír, mint amilyeneket az a kócos Ady farag. Csodagyerek ez... Láttam én már régen a feje alkotásából, hogy költő lesz belőle... Itt fog állni a szobra, ni! — mészáros ujjával a térre mutatott, ahol a porban, szennyben, bűzben kókkadt lovak szunyókáltak a szekerek mellett.

Csanekeh Lászlót szervirozták délután a főjegyzőné zsrnak csufolt kávétraccsán. Csanekeh Lászlót verték a fejéhez, ahány intett, rovott, bukott diák volt a „városban” Csanekeh László neve szurt sok-sok tövist az apák és anyák szívébe, akik a sors kegyetlen igazságtalanságának érezték, hogy nem az ő, máskor „akasztófárávalónak” titulált gyöngyükből lesz a második Petőfi.

A modern csodáknak három napot engedélyezett a kegyes közvélemény. Csanekeh Laci csodája addig sem tartott. Kedden reggel már ajánlott levelet nyomott a postás az igazgató

asztalára. Fordított betűk sorakoztak a borítékon és belül, kaján kéjjel árulkodtak:

„Csanekeh László plagizálta a verset. Eredetije olvasható Bartók Lajos: „A régi lant” című kötetében, a 91-ik oldalon“ ...

— Csanekeh! Te plagizáltad ezt a verset! Alávaló tolvaj vagy! ... ilyen szavakkal kezdte Bódy tanár ur a keddi latin órát. Az iszonyodó megbotránkozástól harsogott a hangja; égett, csipett minden szava, mintha csalánlevelekből rakta volna egybe őket ... Lemoshatatlan szégyent hoztál e szép multu iskolára, búbanatot özvegy anyádra, gyalázatot a magad fejére ...

Csanekeh Laci állt, szóltanul, zöld arccal. A szavak halomba tornyosultak a fején, mázsás sulyuk lenyomta s egyszerre összeroskadtt alatta, mint korhadt kerítés a hó alatt és sirt. A szavak még viharzottak felette egy ideig, mert a tanár urnak több szava volt a korholásra, mint a dicséretre; s azután a fero, ferre, tuli, latum szenvedései zudultak a borzas főkre. De ma könnyebbek voltak a szenvedések: a sok fekete iszap, amelyet az irigység és a dorgálások hordtak a diák szívek zugába, ujjongó örömben olvadt fel. A tizpercben, mint a vidám karacsönyfa csengő szava, csilingelt csoportról-csoportra, osztályról-osztályra: Csanekeh Laci plagizált ... A második Petőfi! ... Hihhi ... hahaha ...

Másnap az édesanyja jött fel helyette az iskolába, és sirva mondta el, amit fia nem tudott elmondani: hogy áprilisi tréfának szánta az egészet, de már előbb megtalálták a fiuk a könyvében és ő nem merte megmondani a tanár urnak, mert félénk a lelke és szégyelte is magát; nem is tudta, hogy ilyen nagy dolog lesz a pajkosságból; ártatlan az a Lacika, tessék elhinni, kérem ...

A tanárokkal lehetett beszélni. Hanem a fiuk ... Ha sarat dobnak ránk, lemosunk; a mély sebek meggyógyulnak, a bánatok megválnak, de a csufnevet, ha egyszer ránk adták, le nem mossa a vízözön sem. Kain bélyege, a homlokra sütvé. — Plagizátor! ... ez a szó szívtá magába Csanekeh Laci nevét. Ez a név követte, mint rothadó seb büze. Amikor felszólították két három hang szurt belé: A plagizátor! — Plagi, sugj! dobta oda a szomszédja, ha lecsapott rá az utolsó ítélet. Ha többet tudott, mint más, könnyen vigasztalódtak: Hiszen ez egy plagizátor ... Ha kiment az Epreskertbe footballozni: Itt a plagizátor! sivitottak rá. — Plagizátor! — ezzel viszonzották szervuszát. Néha tréfálkozó kedve támadt az osztálynak, kórusban orgonáltak: Plagi-plagi-plagizátor, fűzetjére, könyvére láthatatlan kezek rápiszkolták, padjára rávésték az égető tűz betűt. Egyszer papirosra a hátára akasztották s úgy ment végig a Fő-utcán. Csak akkor vette észre, amikor inasok szegődtek utána boldog vihogással.

A gyermek lélek lelketlensége minden al-

kalmat arra tudott fordítani, hogy arcába vág-hassa ezt a tüskés csufolódást. A neve lassan lekopott róla; nem volt ember, nem volt senki, csak a „plagizátor” volt. Gazdátlan kutya lett, akit a leghitványabb gyerkőc is meghajigál.

Sokszor szomjazta, hogy az anyjához simuljon, mint egy beteg gyermek, — amint tette, amikor még az a szó nem perzselte a lelkét, — hogy az ő megértésében felolvassza azt a kemény csomót, amely lelkében gyűlt össze. Panaszt tenne mindenki ellen ... mindenki lelkébe rug ... ő senkit sem bánt ... nem haragszik senki élő fiára ... csak fél tőlük ... csak jó, ha nem lát senkit ... úgy fáj, hogy él ... Vagy egy szót sem szólna ... csak halkan bugyogna ki belülről a megalázás, szenvedés ... ez a nagy szeretet mindent megértene ... lelkét visszaszívna magába ... s ő elfeledné önmagát, az életet, mindent ... Most megteszem, most! nógatta magát nem egyszer; de mindig lefogta a dac, a büszkeség, a szégyen, a fájás. Mély szakadék hasadt anyja közt és közte, amelyben lesülyedt, eltűnt az otthon. Már csak szállásra és evésre járt haza. Elszakadt pajtásaitól is, elmaradt az epreskerti meccsektől, nem ment sehová. Heteken át megélt egy szó nélkül. Elfeledte a nevetést. Magababujt, komor fiu lett, aki rettegett az emberhadtól, amelyből egy szó kiostorozta.

Néha felágaskodott benne a keserűség: öklözni fog, védi magát. De soha sem bántott senkit; azt érezte, hogy nincs joga rá, mert ő plagizátor. Mégis meggyűlölték a fiuk ...

A negyedikbe új fiu került az osztályba. Pesten bukkott, vidékre jött „átesuszni” új szokást hozott magával „egy kis kulturát a fiatal falusiaknak” — mondogatta. Elmés dolog volt ez, tagadhatatlan! Reggelenként számolták az érkezőket, s a huszonötödiket, a „pecsenyét” lekapták, padra húzták s huszonötöt kalapáltak rá, a kellő visitások és ordítások között. Sietett is mindenki az iskolába; olyik még a kávéját sem itta meg, hogy ne legyen a huszonötödik, még inkább azért, hogy a huszonötödik között legyen. Csanekeh Laci távol maradt a pecsenyézés gyönyöreitől is. Nem félt tőle, nem is sietett miatta; hát egyszer rákerült a sor. Éppen április elseje volt s Wagner Pista, a pesti diák ajánlotta, hogy áprilisi tréfául ötvenet verjenek a „pecsenyére”. Nesztelenül leték-várták — pecsenyét, mint a dzungel vadja a zsákmányt. Csanekeh Laci gyanu nélkül, belélapadt fásultsággal nyitott be a nyikorgó ajtón. Mély, visitó, rekedt, rikácsoló, üvöltő hangzuhatag csapódott az arcába:

Huszonöt!

Már lendültek is a karok, egy bokor ütésre kész légycsapó!

Csanekeh Laci megtorpant; meleget érzett belül és az arcán; nem plagizátor, hanem — a huszonötödik! De a boldogság-szikra rögtön

kialudt. Egy vékony hang ugrott fel a padok közül: A plagizátor!

A karok visszahúzódtak, mint a kigyó, ha elvétí a szurást. Az arcokra bosszankodás felhőzött, egy-egy ajk lebiggyent. Elromlott a jó mulatság!

A szemek viaszasüledtek a „puska“, Julius Caesar és a nyelvtan közé.

Döbbenetes csöndben vánszorgott végig a „plagizátor“ a padok között a helyéig. Ugy érezte, hogy pellengéren fut végig vesszőcsapások közt, külön-külön szurták, perzselték a csapások, az ötven csapás, amelyet nem vert rá senki. Valami rettenetesezt érzett, amilyent még soha. Borzasztó sötét mélységbe zuhant, esett, szállott a semmiségbe, gyűlölködő szemek parazsoltak, csufondáros hangok sziszegtek rá a fenékről. Rettegés ütötte fejen, belemarkolászott a torkába, megrázta a gyomrát, fájdalmat vert a lelkébe, lenyomta a fejét a padra. Aztán kifakadt belőle a sirás...

(Debreczen.)

A Cimbora szeptember 9-én megjelenő, 36-ik számának tartalomjegyzéke:

Cimkép: *Balaton partján.* (Verssel.) — Benedék Elek: *Azok a gyermekek.* Vers. — Tolsztoj Leo: *Az ördögfin meg egy karaj kenyér.* Mese. — Csűrös Emilia: *Vereczkey István apródja.* Elbeszélés a törökvilágból. — Elek nagyapó: *Mese egy kis mókuskáról s egy kis fiúcskáról.* — Farcádi Sándor: *Varázs esett Hamu Jutlán.* Vers. — Tamás érdeklődik: *A föld melegéről.* — Elek nagyapó: *Krokodilus Jeremiás betegsége.* — Balázs Ferenc: *Cseresznyemag, Megymag.* Mese. — Jani bácsi: *Hasznos szórakoztató a levegőről.* — Heltmann Ervin: *A mezei tündér.* Mese. — Baumgarten László: *Palkó.* Vers. — Elek nagyapó: *Szükség.* Mese. — Fejtörő. — Elek nagyapó üzeni. — Regénymelléklet. o-o

Kiadó bácsi postája csehszlovákiai előfizetőihez:

Ocsvár tanár ur utján a következő előfizetéseket kaptuk:

Buchala Testvérek, Smolnik 10 cK július 1-től, szeptember 30-ig. A lapot július 1-től visszamenőleg megindítottuk.

Kaifer Béla Nizna-Misla 40 cK 1923. július 1-től 1924. június 30-ig. A Cimbora-t visszamenőlegesen július 1-től megindítottuk.

Auerswaldt Testvérek Trebisov 10 cK július 1-től szeptember 30-ig.

Virsik Mariska, Géza, Margit és Elemér Malacka. Az átutalt 40 cK beérkezett, melyet előbbi üzenetünk szerint a félévi példányért és 1/4 évi előfizetési díjban számoltuk el.

Hisnyay Heinzelmann Béla Licze-Gicze 40 cK beérkezett, mely összeggel Cimbora előfizetése december hó 31-ig kiegyenlítést nyert.

Wilus fiuknak, Rozsnyó. A beérkezett 20 cK-val az előfizetés f. évi december 31-ig nyert kiegyenlítést.

Rubinszky Géza Treincin-Slovensko. A levélben küldött 10 cK-t megkaptuk és ezzel az előfizetés 1923. július 1-től szeptember 30-ig nyert kielégítést.



A JAVITHATATLAN.

(Francia élelclapból.)

Bácsi: Mit látok! Te már cigarettázol! Te tökmag! Nem dobod el mindjárt?

Csibész: Szépen! Van eszembe!

Bácsi: O, ó, te szerencsétlen! Jársziskolába?

Csibész: Szépen! Van eszembe!

Bácsi: Szerencsétlen! Tudod-e, hogy tönkre megy a tüdőd, a májad, a veséd, a léped, törpe maradsz, meghalsz, ha le nem szokol róla.

Csibész: Ugy? .. Hát csakugyan olyan árthatmas a cigaretta?

Bácsi: A legeslegártalmasabb!

Csibész: Köszönöm, bácsi. Még ma lemondok a cigarettáról — — —

Bácsi: Lám, lám, ez már okos beszéd.

Csibész: Pardon, bácsi, pardon! És áttérek a pipára!

Bácsi: Ó, ó, a javithatatlan!

(Kétségbeesetten távozik, a csibész meg tovább fujja a füstöt.)

Csehszlovákiai előfizetőinkhez!

A Cimbora kiadóhivatalának Csehszlovákiában a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál van számlája, amely számla javára az előfizetési díjakat cseh koronában az alábbi pénzintézeteknél lehet befizetni:

Beregsas: Beregmegyei Gazdasági Bank r.-t.

Helmecz: Bodrogközi Bank r.-t.

Hlohovec: Galgóczyi Hitel intézet.

Ilava: Illavai Hitelbank.

Lucenec: Nógrádmegyei Népbank.

Michalovec: Nagymihály kereskedelmi és hitelbank r.-t.

Mukacevo: Beregmunkácsi bank r.-t.

Nitra: Nyitrai Takarékbank r.-t.

Nove-Mesto: Első Vágújhelyi Bank r.-t.

Nove-Zámky: Ersekújvári Népbank r.-t.

Presov: Eperjesi Bankegyelet.

Roznava: Rozsnyói Bank r.-t.

Sevljus: Nagyszöllősi Hitelintézet.

Sp. Nova-Ves: Szepes-Iglói Hitelbank r.-t.

Trencin: Trencsényi Hitelbank r.-t.

Trnava: Nagyszombati Első Bank r.-t.

Velke-Kapusany: Nagykaposi Hitelbank r.-t.

A CIMBORA 1923. évének első
fél évében megjelent összes számai

diszes kötésben

kaphatók.

A 400 oldalas kötet ára 120
leu. Az összeg előzetes be-
küldése ellenében vagy után-
vét mellett szállítja a Cimbora
kiadóhivatala Szatmár.

A MAGYAR CSALÁD TELJES OLVAS- MÁNYSZÜKSÉGLETÉT KIELÉGITIK

a Pásztortűz

szépirodalmi folyóirat,

Magyar Kisebbség

félhavi politikai szemle,

Vasárnapi Ujság

képes családi hetilap,

Cimbora

képes gyermekujáság.

Ha a családfő a fent felsorolt négy lapot megrendeli, amellyel, hogy aránytalanul olcsóbban jut hozzájuk, a *Magyar Kisebbségben* politikai irányú érdeklődését, a *Pásztortűzben* magasabb rendű szépirodalmi igényeit elégíti ki, a *Vasárnapi Ujságban* a hét aktuálisait és szórakoztató olvasmányokat, a *Cimborában* pedig gyermekeit szórakoztató és nevelő hasznos olvasni valókat talál. Táborukban kell lenni minden magyar családnak.

Kérjen mutatványszámot: a

Haladás Lap- és Könyvkiadó Vállalatától, Kolozsvár, illetve a *Magyar Kisebbség* kiadóhivatalától Lugos, illetve a *Cimbora* kiadóhivatalától, Szatmárról.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejt-
vény megfejtése is jogosít!

A rejtvények megfejtését, a megfejtők
és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Sakkrejtvény.

— Beküldte: Simó Gyula és Béla. —

tet	sze	egy	a	ke	de	te	mé
só	kal	le	mű	ú,	vel,	ta	szög
kék	Szép	má	ne	í	áb	sze	néz
sik	vár	vár	rán	tett	fi	ha	ruz
szi	mek	ve	ros	ványt	vű	hőn	gyik
gó	nos	la	szép	dos	pá	szo	jú.
gyer	szi	az	bar	rany	vány	e	fel
*Sirt	mé	Já	vár	ég	na	A	ko

Pótlórejtvények.

— Beküldte: Fosztó Olga és Déneske. —

— pa	— er
— ánc	— pe
— rasz	— ál
— ár	— l
— árom	— éreg
— cs	— ma
— ábob	— eb
— rr	— rpa
— eb.	— arancs
	— él
	— lló
	— ák.

Pontrejtvény.

— Beküldte: Retter János. —

..... Fiunév,
..... Folyó Németországban,
..... Írószer,
..... A legszegényebbnek is van,
..... Erdőben látható,
..... Tavasz virág.

A megfejtett szavak kezdőbetűi egy nagy költő
nevét adják.

Kockarejtvény.

— Beküldte: Risovszky Lajcsi. —

hasz-	not	hajt
sok	pusz-	ta
nem	lom	ma-

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bajani Mici) u. p. Nagybaczon, (Bajani Mare) Háromszék megye (Jud. Treischaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Olvaszátok el a kiadóbácsi üzenetét a boríték utolsó előtti oldalán! Ebből megtudjátok, hogy minő jutalomban részesültök, ha előfizetőt szereztek a Cimbórának. Szép és hasznos munka lesz ez a ti munkátok. Szép ebben a munkában az, hogy nemcsak ti, hanem azok is, akik még nem olvashatták a Cimbórát, hétről-hétre, szívvel-lelkel nemesítő olvasmányokhoz jutnak. Hasznos pedig az, hogy a könyvtárak jó könyvekkel gyarapodnak s aki 5-10 előfizetőt szerez, még ingyen is kapja a Cimbórát. De még egyéb haszna is lesz a munkátoknak: olvasói táborának növekedésével párhuzamosan fog növekedni a Cimbóra külső szépsége és belső értéke. Ilyenformán ti is munkátokért lesztek nagyapóknak s részletek lesz a Cimbóra fejlődésének érdekében. Most tűnik ki majd: ki szereti igazán nagyapót és a Cimbórát! — Körtésy Ernő Arad. Amint láthattátok, az aradi újságúrs tevédek, mert a Cimbóra nem szünt meg, sőt már nemcsak íthón, de a határon túl is nagy olvasó tábor van. Nyilvánvaló, hogy az újságúrs az Aradon megszünt Gyerekujsággal tévesztette össze. A bemutatkozásodból jól esett látnom, hogy benned derék unokával szaporodott unokáim serege s „látszik, hogy nagyapó szerkeszti az újságot” ez meg arra vall, hogy léha olvasmányok nem rontották meg az ízlésedet. Azt igen helyesen teszed, hogy megtanulsz románul: mennél több nyelvet tudsz, annál jobban boldogulsz majd. — Hercz Rózi Torda. Nem értem a dolgot. Apuka megrendelte a Cimbórát, a pénzt visszaküldték s te most a papírkereskedőtől veszed az újságot. A kiadóbácsit értesítettem erről. A fontos az, hogy nagy szeretettel olvasod a Cimbórát s oly szépek találod Kertész Mihály regényét. Az arcképem ma d megjelenik nemcsak a Vasárnapi Újságban, de a Cimbórában is, de más arckép lesz az. A kiadóbácsi gondoskodik arról, miután oly sokan kíváncsiak látni azt a csunya nagyapót. — Szabó Vilí Újszentanna. Bizony, repül a vakáció, s mire az üzenetemet olvasod, el is repült. De amint látom, kedves emlékek kísérik az iskolába. A magyarádi szőlőben való időzés, a kirándulások, a napfürdő, a stuttgarti német fiú, aki egy kis jó kosztra jött hozzátok. Tudom, ő is kedves emlékek távozni vissza hazájába: sohasem fogja elfelejteni a magyar vendégszereteted. Azt igen jól érezted meg, hogy sok dolgom mellett is szívesen írok nektek, mert nem mindennapi szeretet melegsége árad felem az én unokám leveleiből. Hogy ez a szeretet orvosság is, ezt mostanában tapasztaltam. Mert most már elárluhatom: néhány hétfő gyengélkedtem s hogy nem vesztettem el munkáidemet, ebben nagy része van ennek a szeretetnek. — Embrozy Pál Szatmár. Tetszik nekem az őszinteség: megvallod az igazat, hogy csak lustaságból nem írtál eddig. Számon tartom az ígéreted, hogy ezután süröbben fogsz írni. Hogy a jó nagymama megrendelte a Cimbórát jó bizonyítvány jutalmául, ezt szinte természetesen találom. Már szép és helyes írásmódot is megismerkedtem volna. Kedves, amit írsz, hogy még 14 hónapos Klárika hugod is örült a Cimbóra színes borítékjának s te is majdnem láncra perdtél. Megnyugtathatlak abban, hogy nemcsak egy 1. gimnazistához, de egy nyolcadikoshoz is illik a táncpernyés. Következő leveledben írd az apukád méheséről bővebben. Hány méhesalád van? Ott is oly kedvezőtlen idő járt-e a mézgyűjtésre, mint Kisbaczonban? Rejtvenyvid sikerült-e. — Schwarz Jenő Arad. Bizonyosan megdermedtetted, hogy édes szüleid a Cimbóra első évfolyamát is megrendelték. Ha a negyedik 50 leu helyett tévedésből 80-at fizettek, azon könnyű segíteni az előfizetés megújítások. Örvenked, hogy oly igen tetszik az újság, s külön ki is emeled Sipo Domokos Csoda című elbeszélését, Kristóf György Az én első jutalomkönyvem című emlékeztetését és Tamás Igen tanulságos érdeklődését. Az nagy öröm, hogy nem vagy egyedül: van neked egy drága jó testvéred, akit Magdának hívnak. Jól reméled: már meg is vagyok veled elégedve. Nemcsak azért, mert szereted a Cimbórát, de még inkább azért, mert s szeretet a testvéredet is. — Ifj. Venczel József Csikszere. Most lefűl a Cimbóra előfizetője s mindjárt meg is jelezték, mégpedig jól a rejtvenyeket. Remélem, hűséges olvasója lesz a Cimbórának s megfűtje a rejtvenyeket. — Pataky Pali Buzásbocsárd. Hiszen éppen jókor bústál azt, hogy Tökmag öfelsége sohasem húzza ki a nevedet, mert, ha jól emlékszem, éppen mostanában hibáztál a nevedre. — Demes Irén Csikszere. Nagy az örömed, hogy végre olvashatod Elek nagyapó munkáit. Nekem is nagy az örömem a te szép kerek betűs írásodban. Ha majd meglátogatom Jucikát, az én csikszereid unokámat, meglátogatlak téged is, aki oly nagy szeretettel vársz engemet. — Vincze Erzsike Gyalafehérvár. Ejnye, ejnye, mit gondoltál, Erzsike, hogy én nem szeretem a gyulafehérvári unokámat! S miért nem? Mert a te neved nem volt a megfűtők névsorában. Ha nem volt ott, ennek az a magyarázata, hogy vagy lekésztél a beküldésed, vagy a leveled elveszett. Nyugodt lehetsz hát afelől, Erzsike, hogy szeretem én a gyulafehérvári unokákat is. Még a rossz gyermekekre is szeretettel nézek, mert tudom, hogy a legjobb javító eszköz a szeretet. — Pető Ervin Ákos. Szatmára küldted a megfűtést Kisbaczon helyett. Pedig Ákos közelebb van Kisbaczonhoz, mint Szatmárhoz. De így is örültem a képes levelezőlapodnak, mert megtudtam ebből, hogy gyógyszerár is van Ákoson. Sose legyen szükséged rá! — Demes András Marosvásárhely. Amikor ezt az üzenetemet olvasod: vége a nyári vakációnak s vége a maros-

szentgyörgyi fürdőzésnek is. Sose szűgyeld, hogy a fürdőn nem tudál előfizetőt szerezni, hisz már azelőtt szerzedtél háromat s ezzel bebizonyítottad lelkeségedet. A fürdőre többnyire egészséget járnak az emberek, már pedig fő az egészség, bizony főbb a Cimbóránál is. A fürdőről küldött fényképekkel kellemesen lefűt meg s várom azt a fényképet is, melyen édesanyád is rajta van. S kellemesen lefűt meg az is, hogy oly ügyesen leírtad: mi minden van a maroszentgyörgyi fürdőben. Annak, hogy végre megkaptad az őcsike könyvét, igen örvenked. Henszelman Kálmán barátodnak pedig igaz van: helyesebb egyenesen Szatmára, a kiadóhivatalhoz küldeni az előfizetést, mint hozzám, mert így gyorsabban megkapjátok az újságot. Még egyet: most már alaposan ráragasztod leveledre a bélyegeket, s már nem félek, hogy a bűntetéspenék miatt megűtik a dobot a kisbaczoni kurián. A Vasárnapi Újság képeiből meggyőződél ugye, hogy kár volna érette? — Kovács Éva és Csaba Sepsiszentgyörgy. Most már Kolozsvárra maradt a falálkozásunk, Évike, mert Sepsiszentgyörgyre az ősz folyamán ha eljutok. De egyelőre legalább láttál a Vasárnapi Újságban is s majd meglátod a Cimbórában is. A kis Csaba emlékezik-e még nagyapóra? — Mayer Ilaci és Őcsi Székelyhid. Nem is tudtam, hogy te oly nagy „kisbácsi” vagy, Maci? Ott voltál a diákbalon, te nyerted meg a szépségversenyt s kaptál egy csont legyezőt és egy ezüst érmét. Hiszem, hogy nem tessz elbizakodni az a diadal, s látom is, hogy szép arccal szép lefűt párosul, mert „előre örül a szived”, hogy apukát a nevenapján egy szép virágbokréfával leped meg. Szerető szívre vall az is, hogy engem meg egy kedves emlékrájjal lefűt meg. Őcsike miatt ne aggódjál: tovább termeli a nadsell gondolatokat. Inkább búsluhalnál amiatt, hogy a Székés a tekőben, melyben nem tudsz eléggé gyönyörködni, vége felé jár. De vigasztalódjál: igen szép regény következik utána Szondy Györgytől. Erről is majd azt fogod írni: „Nem tudok eléggé gyönyörködni benne”. — Segestein Norbert Brassó. Azt írod: el sem tudja képzni nagyapó a te határtalan örömedet, amikor megkaptad a nyert könyvet. Nyomban elolvastad, azt mint kedves emléket, selyempapírra kötötted. Ez azt jelenti, hogy nemcsak szereted a könyvet, de meg is becsülsz. Ha jól emlékszem, már írtam, hogy a Székés a tekőben az elejétől az 57-ik oldalig csak ugy szerzedet meg, ha az áprilisi negyedévre megrendeled a Cimbórát. Külön a regényemléket nem kapható. Vagy megváró a könyv megjelenését s azt veszed meg. — Rózsa László Arad. Igen örülök, hogy megismerkedél nagyapóval, legalább lesz, akivel levelezél. Ennek én is örvenked, s még inkább az őszinte vallomásoknak, hogy azért nem mehetél Nagyenyedre nyaralni, mert az idén nem volt jó a bizonyítványod, de reméled, jövőre jobb lesz. Én is remélem és hiszem is. E hitemben megerősít, hogy a nyáron nemcsak a strandra jártál, de tanultál is, a Cimbórát meg este felé olvasgattad. Szóval, ugy látom, hogy helyesen osztottad be az idődet. A rejtvenyek jók, de igen könnyű a megfűtést. Nehezebbeket próbálj. — Teiner Bébi Kolozsvár. A Székely bácsi után küldött üdvözlét szerencsén megérkezett Kisbaczonba. Igen jól esett, hogy rám gondoltál! Most aztán várom a leveledet is. — Szórákózt unoka. Névalírás és a helység megnevezése nélkül kaptam levelet egyik szórákózt unokámtól. Ez a levelemben, hogy kiránduláson volt, egy kissé megbetegedtet, emiatt nem tudott levelet írni. Aztán: az iskolai érettség jó volt, de az „aranyélet” mindjárt letelik. (Már le is tel.) És szeretted volna engem meglátogatni, de a távolság igen nagy. Végül közli a 31. szám rejtvenyek megfűtését. No, kis szórákózt, ebből rájössz ugye, hogy te vagy az a valaki, s még idejében jelentkezel, különben majd szeptember végén kéréshezt a nevedet a megfűtők között. — Fiedler Edl. Arad. Külön írtam a kiadó bácsinak, hogy a hiányzó számokat pótolja. Eddig meg is kaptad bizonyosan. — Székely Géza és Ákos. A képrejtvenyek megfűtése igen könnyű, de különben is csak tussal jól megrajzolt képrejtveny számíthat közlésre. Hát a helység neve s a levél keltének napja hol van? Olvaszátok csak el, mi van az üzenetek élén minden héten. Azzal is csak javatokat akarja nagyapó, hogy állandóan figyelmeztet a levélírás fontosabb szabályaira. Most kell ezt megszoknotok gyermekkorotokban, s idősebb korotokban fogjátok csak látni, hogy mennyire igaz van nagyapóknak. — Nagy Sándor Szászvaros. Hej, ha én még egyszer ill. gimnazista lehetnék! S volna akkor is egy nagyapó, aki újságot szerkeszt a gyermekeknek! Tudod, mit csinálnék? Nemcsak a rejtveny megfűtést küldném be, de levelet is írnék nagyapóknak. Így kezdeném: Adjon Isten, édes nagyapó! Erre meg az lenne a válasz: Fogadj Isten, édes fiam! — Farkas Mária Kolozsvár. Megsiratad a kakaska meg a tyukocska halálát s még most is sirnál, ha őcsike a nadsell gondolatával meg nem kacagtatott volna. Ez az élet, Máriaácska. Hol sirunk, hol kacagunk. És szeretnéd, ha neked is volna egy őcsikéd, mert ha valami rosszat csinálnátok, ketten kapnátok ki, így azonban — — — nem, nem, te már rég nem kaptál ki s nem is fogsz, mert a Cimbóra a jó gyermekek lapja. Hát te csakugyan szereted Elek nagyapót. A Vasárnapi Újságban össze-visszacsókoltatok az arcképet. Boldog arckép, irigylek! — Horvá Laci Kolozsvár. Na, ez igazán szorgalmas két hét volt. Másfél hétfő volt! Nagykilódon, ott Ági unokánóvered születésnapját megünnepeltétek, előadtátok a Mikulás pálcáját, te voltál a Mikulás is, Rosszcsont Ferke is, te a sugó, te a konferáló, búvészmutató, ványt és arcintorgatást produkáltál, közben három előfizetőt szerzedtél s ezzel kiérdemelted a Senki Tamás történetét, voltál Szentgyörgyön s most Gyurival közösen gyarapodtál a vagyontok 3 bozárral, 2 vésett turista bottal, 3 lírával és 10 lejjel, ezenkívül Gyuri gyarapodott labricamodással is, ami remélhetősen szerencsén helyreigazított! — Lonyai Ferenc és Blanka. Jól tudom, hogy hol laktok, de nem írom a nevéte után, mert kifelejtétek. Aztán a megfűtést Szatmára küldtétek, holott Kisbaczon felé van annak az útja. Vigyázat! — Gáina Sándor Dicsőszentmárton. Isten hozott új unoka! Levelet várok!

A két király egymásba karolva elindult. Kirándulásuk, mely szigorú inkognitóban történt, minden baj nélkül esett meg. Itt-ott riadtan ugrott félre lábuk elől egy-egy hatalmas varangyos béka s megszeppenve repült fel egy-egy madár, különben semmi sem okozott diszónanciát.

Ez ut alkalmával meg is állapították a fejedelmek a sziget gazdagságát: néhány akácfa, egy magas nyárfa, két szomoru- és több törpe-fűz és pár négyzet-öl füves rét volt a sziget összes kincse.

— Birodalmunk nem nagyon gazdag, — konstátálta Miska — de minden attól függ, hogyan rendezkedünk be. Remélhetőleg, rövidesen dusan termő szántó-földek és gyümölcsös kertek fogják borítani a szigetet s legelőinken gazdag állat-csordák fognak tenyészni...

— Én azonban nem értek sem a szántáshoz, sem a gyümölcs-termeléshez, annál kevésbé az állat-tenyésztéshez, — vallotta be Ferkó.

— Én sem, — nyugtatta meg Miska, — de úgy fogunk tenni, mint a régi királyok. Idegeneket fogunk ide telepíteni. Ők fogják megművelni a földet s nekünk dézsmát fizetnek.

Ezt nagyon életre való eszmének találta Ferkó.

— Csak még királyi palotáról kellene gondoskodni, — mondotta aztán.

— Egyelőre egy kis kunyhót fogunk építeni, még pedig közöset — javasolta Miska, — a koronázási domb mellett. Talán hozzá is foghatunk mindjárt.

Vissza indultak tehát s kijelölték a kunyhó helyét. Aztán lekoppasztották az egyik fűzfát s ágai-ból kunyhót rögtönöztek. Az ágakról lefosztott levelekből fekvőhelyet készítettek s mikor mindezzel készen voltak, a kunyhóban elhelyezték a fagyalkoronát és a zászlót s aztán lenyugodtak, hogy kipihenjék az éjszaka fáradságait...

ha ember nem is, de lehetnek vadállatok a sziget belsejében.

— Jól van, — egyezett bele Miska. — Akkor lépésről-lépésre, óvatosan fogunk előrenyomulni.

Megvan a csuzlid? — kérdezte Ferkó a nagyobb biztonság kedvéért.

Miska a zsebébe nyúlt s örömmel huzta elő a gummipuskát.

— Megvan, — mondotta. — Még sörét is maradt. Hát a tied nem veszett el?

Ferkó kotorászni kezdett: neki is szerencséje volt. Ott lapult a nadrágzsebében a fegyver. Ez a körülmény egy kis bátorságot öntött a szívébe s most már hősieen kijelentette:

— Gyerünk!

— Várj egy kissé, — csillapította Miska. — Előbb meg kell beszélnünk a dolgot. Nem lehet csak úgy hübele-balázs módjára nekimenni ismeretlen szigetnek.

— Mit kell hát csinálnunk? — kérde Ferkó.

— Először is körüljárjuk e föld-darabot, hogy megismerjük a part-vidéket. Mert ez igen fontos. Ha aztán ezzel megvagyunk, elindulunk a sziget belseje felé.

— Helyes, — fogadta el a tervet Ferkó.

S rögtön meg is kezdték a part-vidék felfedezésére irányuló körutat. Lassan, óvatosan haladtak előre s minden lépésnél meg-megálltak körülnézni. Itt-ott simán ment a dolog, mert a part lapos, könnyen járható volt, sok helyen azonban szakadékos, meredek részhez értek, hol csak négykézláb tudtak előre jutni.

Alig egy félóra alatt azonban körüljárták az elipszis alakú szigetet s mikor újra a kiindulási ponthoz jutottak, megállottak.

— Most jön aztán a nehezebb rész, — mon-

dotta Miska, — a sziget átkutatása, vagyis a tulajdonképeni felfedezése — és elfoglalása.

— Elfoglalása? — csodálkozott Ferkó.

— Az! — jelentette ki büszkén Miska. — Csak nem gondolod, hogy a felfedezés után másnak engedjük át e szigetet? Ez a miénk lesz, elfoglaljuk s kitűzzük a lobogónkat!

— Hol van a lobogó? — mosolygott Ferkó.

— Itt ni! — szólt Miska mellére ütve. — Nézd csak!

Ezzel benyult mellénye alá s egy zsebkendő nagyságu, összegyűrt, nedves, tarka-barka rongyot huzott elő.

— Mi ez? — álmélkodott Ferkó, bizalmatlanul pislogva a sokszínű rongyra.

— Ez lesz a lobogónk — magyarázta Miska. — Ezt még otthon készítettem el, mielőtt eljöttünk. Anyámnak van egy nagy skatulyája, amelyben mindenféle színű rongyokat tart. Kiválasztottam tiz féle darabkát s azokat összevarrtam lobogónak, aztán elrejtettem az ingem alá. Ez velem volt minden veszedelemben. El nem hagytam soha. Csak életem árán váltam volna meg tőle!

— Szép! — bólintott Ferkó.

— Nos, most ezt feltűzzük egy rudra.

Levágott az egyik közeli fáról egy hosszú ágat, végére felkötötte a színes rongyot, aztán a magasba tartva az így felszerelt lobogót, meglengette és lelkesen kiáltott fel:

— Utánam!

És mindenre elszántan megtette az első mérés lépést a sziget belseje felé.

Ferkó hűségesen követte.

Sűrű bozótton kellett először áttörniök, mely megtépte ruhájukat, felkarcolta bőrüket, de mind az akadály nem risztotta vissza őket a további

vényes, mely a fenti jelvényekkel, a fenti formások között ment végbe...

... A koronázási ceremóniából Miska is, Ferkó is először főpróbát tartottak, nehogy eltévedjék a komoly szertartást, mert akkor érvénytelen lenne az egész.

A főpróbák meglehetősen sikerültek, csak a hegy féllábon való körülugrálása ment nehezen, miért is Ferkó ezt a pontot mindenképen töröltetni akarta, de Miska határozottan ragaszkodott hozzá.

Meg is indokolta ragaszkodását.

— A koronázás nagyon komoly aktus s csak úgy lehet az ország komolyságát próbára tenni, ha e féllábon való ugrálásnál senki sem nevet. Egyébként a féllábon való ugrálás azt is jelképezi, hogy a király sem tökéletes lény, tehát sohasem szabad elbiznia magát.

E kettős érvelés meggyőzte Ferkót is s tovább nem volt semmi kifogása az ugrálás ellen.

Ezután megkezdődött az ünnepélyes koronázás.

Először Miska fejére került a korona. Ferkó komoly arccal járult elébe s két keze közt tartva a koronát, meghatottságtól remegő hangon rebegte el a szöveget:

— Én téged Veréb-sziget örökös királyává koronázlak...

És Miska fejére illesztette a fagyal-koszorút.

Miska ezután körülugrálta a dombot, mely után Ferkó mindenütt nyomon követte, nehogy megcsalja és letegye, vagy megcserélje lábát.

A szertartás minden hiba nélkül ment végbe. Ekkor Ferkóra került a sor. Nála is simán folyt le az egész s aztán a két király melegen gratulált egymásnak.

— Most pedig, — indítványozta Miska — járjuk be birodalmunkat.

A két király egymásba karolva elindult. Kirándulásuk, mely szigorú inkognitóban történt, minden baj nélkül esett meg. Itt-ott riadtan ugrott félre lábuk elől egy-egy hatalmas varangyos béka s megszeppenve repült fel egy-egy madár, különben semmi sem okozott diszónanciát.

Ez út alkalmával meg is állapították a fejedelmek a sziget gazdagságát: néhány akácfa, egy magas nyárfa, két szomorú- és több törpe-fűz és pár négyzet-öl füves rét volt a sziget összes kincse.

— Birodalmunk nem nagyon gazdag, — konstátálta Miska — de minden attól függ, hogyan rendezkedünk be. Remélhetőleg, rövidesen dusan termő szántó-földek és gyümölcsös kertek fogják borítani a szigetet s legelőinken gazdag állat-csordák fognak tenyészni...

— Én azonban nem értek sem a szántáshoz, sem a gyümölcs-termeléshez, annál kevésbbé az állat-tenyésztéshez, — vallotta be Ferkó.

— Én sem, — nyugtatta meg Miska, — de úgy fogunk tenni, mint a régi királyok. Idegeneket fogunk ide telepíteni. Ők fogják megművelni a földet s nekünk dézsmát fizetnek.

Ezt nagyon életre való eszmének találta Ferkó.

— Csak még királyi palotáról kellene gondoskodni, — mondotta aztán.

— Egyelőre egy kis kunyhót fogunk építeni, még pedig közöset — javasolta Miska, — a koronázási domb mellett. Talán hozzá is foghatunk mindjárt.

Vissza indultak tehát s kijelölték a kunyhó helyét. Aztán lekoppasztották az egyik fűzfát s ágai-ból kunyhót rögtönöztek. Az ágakról lefosztott levelekből fekvőhelyet készítettek s mikor mindezzel készen voltak, a kunyhóban elhelyezték a fagyalkoronát és a zászlót s aztán lenyugodtak, hogy kipihenjék az éjszaka fáradalmait...

ha ember nem is, de lehetnek vadállatok a sziget belsejében.

— Jól van, — egyezett bele Miska. — Akkor lépésről-lépésre, óvatosan fogunk előrenyomulni.

Megvan a csuzlid? — kérdezte Ferkó a nagyobb biztonság kedvéért.

Miska a zsebébe nyult s örömmel huzta elő a gummipuskát.

— Megvan, — mondotta. — Még sörét is maradt. Hát a tied nem vészett el?

Ferkó kotorászni kezdett: neki is szerencséje volt. Ott lapult a nadrágzsebében a fegyver. Ez a körülmény egy kis bátorságot öntött a szívébe s most már hősiiesen kijelentette:

— Gyerünk!

— Várj egy kissé, — csillapította Miska. — Előbb meg kell beszélnünk a dolgot. Nem lehet csak úgy hübele-balázs módjára nekimenni ismeretlen szigetnek.

— Mit kell hát csinálnunk? — kérde Ferkó.

— Először is körüljárjuk e föld-darabot, hogy megismerjük a part-vidéket. Mert ez igen fontos. Ha aztán ezzel megvagyunk, elindulunk a sziget belseje felé.

— Helyes, — fogadta el a tervet Ferkó.

S rögtön meg is kezdték a part-vidék felfedezésére irányuló körutat. Lassan, óvatosan haladtak előre s minden lépésnél meg-megálltak körülnézni. Itt-ott simán ment a dolog, mert a part lapos, könnyen járható volt, sok helyen azonban szakadékos, meredek részhez értek, hol csak négykézláb tudtak előre jutni.

Alig egy félóra alatt azonban körüljárták az elipszis alakú szigetet s mikor újra a kiindulási ponthoz jutottak, megállottak.

— Most jön aztán a nehezebb rész, — mon-

dotta Miska, — a sziget átkutatása, vagyis a tulajdonképeni felfedezése — és elfoglalása.

— Elfoglalása? — csodálkozott Ferkó.

— Az! — jelentette ki büszkén Miska. — Csak nem gondolod, hogy a felfedezés után másnak engedjük át e szigetet? Ez a miénk lesz, elfoglaljuk s kitűzzük a lobogónkat!

— Hol van a lobogó? — mosolygott Ferkó.

— Itt ni! — szólt Miska mellére ütve. — Nézd csak!

Ezzel benyult mellénye alá s egy zsebkendő nagyságu, összegyűrt, nedves, tarka-barka rongyot huzott elő.

— Mi ez? — álmélkodott Ferkó, bizalmatlanul pislogva a sokszínű rongyra.

— Ez lesz a lobogónk — magyarázta Miska. — Ezt még otthon készítettem el, mielőtt eljöttünk. Anyámnak van egy nagy skatulyája, amelyben mindenféle színű rongyokat tart. Kiválasztottam tiz féle darabkát s azokat összevarrtam lobogónak, aztán elrejtettem az ingem alá. Ez velem volt minden veszedelemben. El nem hagytam soha. Csak életem árán váltam volna meg tőle!

— Szép! — bólintott Ferkó.

— Nos, most ezt feltűzzük egy rudra.

Levágott az egyik közeli fáról egy hosszú ágat, végére felkötötte a színes rongyot, aztán a magasba tartva az így felszerelt lobogót, meglengette és lelkesen kiáltott fel:

— Utánam!

És mindenre elszántan megtette az első mérés lépést a sziget belseje felé.

Ferkó hűségesen követte.

Sűrű bozóton kellett először áttörniök, mely megtépte ruhájukat, felkarcolta bőrüket, de mind az akadály nem risztotta vissza őket a további

vényes, mely a fenti jelvényekkel, a fenti formák között ment végbe...

... A koronázási ceremóniából Miska is, Ferkó is először főpróbát tartottak, nehogy eltévesszék a komoly szertartást, mert akkor érvénytelen lenne az egész.

A főpróbák meglehetősen sikerültek, csak a hegy féllábon való körülugrálása ment nehezen, miért is Ferkó ezt a pontot mindenképen töröltetni akarta, de Miska határozottan ragaszkodott hozzá.

Meg is indokolta ragaszkodását.

— A koronázás nagyon komoly aktus s csak úgy lehet az ország komolyságát próbára tenni, ha e féllábon való ugrálásnál senki sem nevet. Egyébként a féllábon való ugrálás azt is jelképezi, hogy a király sem tökéletes lény, tehát sohasem szabad elbiznias magát.

E kettős érvelés meggyőzte Ferkót is s tovább nem volt semmi kifogása az ugrálás ellen.

Ezután megkezdődött az ünnepélyes koronázás.

Először Miska fejére került a korona. Ferkó komoly arccal járult elébe s két keze közt tartva a koronát, meghatottságtól remegő hangon rebegte el a szöveget:

— Én téged Veréb-sziget örökös királyává koronázlak...

És Miska fejére illesztette a fagyal-koszorút.

Miska ezután körülugrálta a dombot, mely után Ferkó mindenütt nyomon követte, nehogy megcsalja és letegye, vagy megcserélje lábát.

A szertartás minden hiba nélkül ment végbe. Ekkor Ferkóra került a sor. Nála is simán folyt le az egész s aztán a két király melegen gratulált egymásnak.

— Most pedig, — indítványozta Miska — járjuk be birodalmunkat.

A két király egymásba karolva elindult. Kirándulásuk, mely szigorú inkognitóban történt, minden baj nélkül esett meg. Itt-ott riadtan ugrott félre lábuk elől egy-egy hatalmas varangyos béka s megszeppenve repült fel egy-egy madár, különben semmi sem okozott diszónanciát.

Ez út alkalmával meg is állapították a fejedelmek a sziget gazdagságát: néhány akácfa, egy magas nyárfa, két szomoru- és több törpe-fűz és pár négyzet-öl füves rét volt a sziget összes kincse.

— Birodalmunk nem nagyon gazdag, — konstataulta Miska — de minden attól függ, hogyan rendezkedünk be. Remélhetőleg, rövidesen dusan termő szántó-földek és gyümölcsös kertek fogják borítani a szigetet s legelőinken gazdag állat-csordák fognak tenyészni...

— Én azonban nem értek sem a szántáshoz, sem a gyümölcs-termeléshez, annál kevésbé az állat-tenyésztéshez, — vallotta be Ferkó.

— Én sem, — nyugtatta meg Miska, — de úgy fogunk tenni, mint a régi királyok. Idegeneket fogunk ide telepíteni. Ők fogják megművelni a földet s nekünk dézsmát fizetnek.

Ezt nagyon életre való eszmének találta Ferkó.

— Csak még királyi palotáról kellene gondoskodni, — mondotta aztán.

— Egyelőre egy kis kunyhót fogunk építeni, még pedig közöset — javasolta Miska, — a koronázási domb mellett. Talán hozzá is foghatunk mindjárt.

Vissza indultak tehát s kijelölték a kunyhó helyét. Aztán lekoppasztották az egyik fűzfát s ágai-ból kunyhót rögtönöztek. Az ágakról lefosztott levelekből fekvőhelyet készítettek s mikor mindezzel készen voltak, a kunyhóban elhelyezték a fagyalkoronát és a zászlót s aztán lenyugodtak, hogy kipihenjék az éjszaka fáradalmait...

ha ember nem is, de lehetnek vadállatok a sziget belsejében.

— Jól van, — egyezett bele Miska. — Akkor lépésről-lépésre, óvatosan fogunk előrenyomulni.

Megvan a csuzlid? — kérdezte Ferkó a nagyobb biztonság kedvéért.

Miska a zsebébe nyúlt s örömmel huzta elő a gummipuskát.

— Megvan, — mondotta. — Még sörét is maradt. Hát a tied nem veszett el?

Ferkó kotorászni kezdett: neki is szerencséje volt. Ott lapult a nadrágzsebében a fegyver. Ez a körülmény egy kis bátorságot öntött a szívébe s most már hősieken kijelentette:

— Gyerünk!

— Várj egy kissé, — csillapította Miska. — Előbb meg kell beszélünk a dologot. Nem lehet csak úgy hübele-balázs módjára nekimenni ismeretlen szigetnek.

— Mit kell hát csinálnunk? — kérde Ferkó.

— Először is körüljárjuk e föld-darabot, hogy megismerjük a part-vidéket. Mert ez igen fontos. Ha aztán ezzel megvagyunk, elindulunk a sziget belseje felé.

— Helyes, — fogadta el a tervet Ferkó.

S rögtön meg is kezdték a part-vidék felfedezésére irányuló körutat. Lassan, óvatosan haladtak előre s minden lépésnél meg-megálltak körülnézni. Itt-ott simán ment a dolog, mert a part lapos, könnyen járható volt, sok helyen azonban szakadékos, meredek részhez értek, hol csak négykézláb tudtak előre jutni.

Alig egy félóra alatt azonban körüljárták az elipszis alakú szigetet s mikor újra a kiindulási ponthoz jutottak, megállottak.

— Most jön aztán a nehezebb rész, — mon-

A Cimborá első félévi bekötési táblái elkészültek. A csinos és tartós bekötési táblák ára 30 leu és 5 leu postaköltség. □ □ □ □ □

Ha támogatni akarjátok munkánkat, közöljétek a kiadóhivatallal a Csehszlovákiában lakó és veletek egykoru kis cimboráitok pontos címét.

INGYEN
küldjük minden előfizetőnek a CIMBORÁT
EGY ÉVIG

ha az illető előfizető a maga városában tíz új előfizetőt szerez és beküldi az új előfizetőknél legalább egy félévre szóló előfizetési díját.

INGYEN
küldjük minden előfizetőnek a CIMBORÁT
EGY FÉLÉVIG

ha az illető előfizető a maga városában öt új előfizetőt szerez és beküldi az új előfizetőknél legalább egy félévre szóló előfizetési díját.

INGYEN megküldjük minden előfizetőnek Benedek Elek: Őcsike könyvét, ha az előfizető négy új előfizetőt,

INGYEN megküldjük minden előfizetőnek Balázs Ferenc: Mesefolyam vagy Kertész Mihály: Senki Tamás című könyvét, ha az előfizető három új előfizetőt, v v v v v v v v

INGYEN megküldjük minden előfizetőnek Benedek Elek: Híres erdélyi magyarok című könyvét, ha az előfizető két új előfizetőt és v v v v

INGYEN megküldjük minden előfizetőnek Monoky Sándor: Tündérmese című könyvét, ha az előfizető egy előfizetőt szerez és az új előfizetőknél legalább is egy félévre szóló előfizetési díját beküldi. v v v v

Hisszük, hogy e szép ajándékok még fokozottabb mértékben ösztönözni fognak benneteket arra, hogy, mint eddig is tettétek, a Cimborá olvasó táborára részére minél több olvasót szerezzetek. v v v v v v v v v

Szép feladatotokhoz a CIMBORÁ kiadóhivatala sikeres munkát kíván.

A Cimborá ez évi január, február márciusi és áprilisi számai teljesen elfogytak. Ezekkel a számokkal senkinek sem szolgálhatunk. □ □

Junius harmincadikán lejárt a második negyedév. Ne mulasszátok el az előfizetési díjaitokat beküldeni, mert kénytelenek leszünk a lap további küldését beszüntetni.

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ
SZABADSAJTÓ KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓ R.-T. SATMAR,
A LAPOT A NYOMDAVÁLLALAT BAIA-MAREI (NAGYBÁNYAI) FIÓKJÁNAK GYORSSAJTÓJÁN NYOMJÁK
A SZERKESZTÉSÉRT DÉNES SÁNDOR FELEL.
A SZÍNES CIMLAPOKAT ÓCSVÁR REZSŐ RAJZOLTA.